QORTI CIVILI - PRIM'AWLA

SEDE KOSTITUZZJONALI

IMHALLEF

ONOR. DR JOANNE VELLA CUSCHIERI

B.A., MAG. JUR. (EUR. LAW.), LL.D.

Illum it-Tlieta, 30 ta' Jannar, 2024

Kawża Numru: 4

Rikors Numru:- 247/2022 JVC

N Trust Limited (C 41852)

Vs

Il-Korp għall-Analiżi ta'
Informazzjoni Finanzjarja

U

l-Avukat tal-Istat

Il-Qorti

Rat ir-rikors ta' N Trust Limited ("**N Trust**") li jaqra kif isegwi:

'Introduzzjoni

1. Permezz ta' ittra datata 16 ta' Marzu 2022, hawn annessa u mmarkata bħala **Dok. A** (lid-"**Deċiżjoni**"), il-Korp ikkomunika d-deċiżjoni tiegħu li jimponi piena, hekk imsejħa amministrattiva, fl-ammont ta' €94,868 ai termini tal-artikolu 13 tal-Att Kontra Money Laundering (Kap. 373 tal-Liġijiet ta' Malta) (l-**"Att"**) u Regolament 21 tar-Regolamenti Kontra Money Laundering u Finanzjar ta' Terroriżmu (L.S. 373.01 tal-Liġijiet ta' Malta) (ir**-"Regolamenti**").

2. Kif jirriżulta mid-Deċiżjoni nnifisha, tali piena amministrattiva ġiet imposta wara li l-Korp allegatament sab diversi nuqqasijiet fl-operat tal-appellanta.

3. N Trust ħassitha aggravata mid-Deċiżjoni u għaldaqstant ressqet appell quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede inferjuri), skont it-termini tal-Att. Dan huwa anness u mmarkat bħala **Dok B** u jagħti rendikont dettaljat tal-isfond fattwali li wassal għall-appell in kwistjoni. Madanakollu, apparti aggravji bbażati fuq il-liġi ordinarja, N Trust għandha ukoll ilmenti ta' natura kostituzzjonali li għandhom x'jaqsmu mal-Att, ir-Regolamenti, l-investigazzjoni li ġiet kondotta mill-Korp kif ukoll mad-Deċiżjoni u għaldaqstant qed tressaq u/koll dan ir-rikors kostituzzjonali sabiex din l-Onorabbli Qorti tiddeċiedi dwar l-ilmenti tagħha.

4. Fis-suċċint, u kif ser jiġi spjegat fid-dettal iktar l-isfel, N Trust qed tressaq din il-kawża minħabba l-fatt li, skontha, hemm numru ta' dispożizzjonijiet fl-Att u fir-Regolamenti li minnhom infushom jilledu d-dritt tagħha ta' smigħ xieraq. Addizzjonalment, jirriżulta wkoll li l-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni kien bi ksur tad-dritt ta' smigħ xieraq. N Trust tissottometti wkoll li l-Att, ir-Regolamenti u l-*Implementing Procedures* mhumiex ippromulgati abbażi tal-prinċipju *nullum crimen nulla poena sine lege* u għaldaqstant dan ukoll jilledi d-

drittijiet fundamentali tagħha. F'dawn il-proċeduri għalhekk, N Trust qed tressaq il-pretenzjonijiet tagħha li:

a. Primarjament, li l-liġi tilledi dritt ta' smigħ xieraq kif protett mill-Artikolu Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta ("il-**Kostituzzjon**i") u/jew l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem ("**il-Konvenzjoni**"). L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni huwa ċar u jipprovdi li meta persuna tkun akkużata b'reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaaqfa b'liġi. F'dan il-każ, il-qafas regolatorju li hu stabbilit permezz tal-Att u r-Regolamenti[1] huwa tali li jagħti lil-Korp il-poteri kbar biex jaġixxi bħala investigatur, prosekutur u 'qorti'. Madanakollu l-Korp mhuwiex qorti indipendenti u mparzjali skont ir-rekwiżiti tal-Kostituzzjoni. Lanqas hemm rimedju adegwat fil-liġi stess li tista' b'xi mod tissanzjona tali ksur. Il-liġi li permezz tagħha l-Korp jopera, ma tipproteġix id-drittijiet ta' N Trust u għaldaqstant, f'dawn il-proċeduri, N Trust qed titlob li l-Qorti ssib li liġi kif kostitwita tilledi d-dritt tagħha tas-smigħ xieraq.

b. Addizzjonalment, N Trust tilmenta li:

i. l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, jilledi l-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6)(a) tal-Kostituzzjoni;

ii. l-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew l-Implementing Procedures – Part 1 u Part 2 (Remote Gaming) maħruġa mill-Korp ('l-Implementing Procedures") abbażi tal-liema l-Korp sab ksur li wassal għad-Deċiżjoni, jilledu l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Dan għaliex, il-Korp abbuża mid-diskrezzjoni mogħtija lilu mill-liġi, aġixxa arbitrarjament u b'abbuż tal-poteri tiegħu u sab li N Trust kienet ħatja ta' akkużi ta' natura kriminali li ma jirriżultawx mil-liġi.

L-applikabilita' tal- Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni

5. L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jirrikjedi li meta persuna tkun akkużata b'reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. Dan, għall-kuntrarju ta' proċeduri li jittrattaw deċiżjoni dwar l-eżistenza ta' drittijiet ċivili fejn l-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni jipprovdi illi dan jista' jsir quddiem kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti

mwaqqfa b'liġi. Bl-istess mod l-artikolu Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni jiggrantixxi ukoll dritt ta' smigħ xieraq minn tribunal jew qorti imparzjali u indipendenti.

6. Hu issa stabbilit mill-ġurisprudenza estensiva illi proċeduri amministrattivi bħal dawk in kwistjoni mhumiex proċeduri ta' natura ċivili, iżda ta' natura kriminali. Għaldaqstant, l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-kap kriminali ta' Artikolu 6 tal-Konvenzjoni japplikaw.

7. Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem ("**QEDB**"), fil-każ *Jussila v Finland*[2] spjegat fid-dettall id-diversi akkużi kriminali li jistgħu jinġiebu fil-kuntest ta' proċeduri amministrattivi simili għall-proċeduri in kwistjoni u l-applikazzjoni ta' Artikolu 6. F'dan il-każ, il-QEDB iddikjarat is-segwenti:

> *"There are clearly 'criminal charges' of different weight. What is more, the autonomous interpretations adopted by the Convention institutions of the notion of a 'criminal charge' by applying the Engel criteria have underpinned a gradual broadening of the criminal head to cases not strictly belonging to the traditional categories of the criminal law, for example administrative penalties (Ozturk, cited above), prison*

disciplinary proceedings (Campell and Fell v the United Kingdom, 28 June 1984, Series A no. 80), customs law (Salabiaku v France, 7 October 1988, Series A no. 141-A), competition law (Societe Stenuit v France, 27 February 1992, Series A no. 232-A), and penalties imposed by a court with jurisdiction in financial matters (Guisset v France, no 33933/96, ECHR 2000-IX). Tax surcharges differ from the hard core of criminal law; consequently, the criminal-head guarantees will not necessarily apply with their full stringency."

8. Jirriżulta ċar, li għalkemm, dawn l-akkużi huma ta' natura amministrattiva, xorta waħda jitrattaw kwistjonjiet li għandhom natura ta' akkużi kriminali. Kif għamlet il-QEDB, f'*Engel*, wieħed jagħmel distinzjoni bejn il-pieni li jaqgħu fil-kategorija ta' *"hard core of criminal law"* u pieni li jitnisslu minn *"cases not strictly belonging to the traditional category of the criminal law"*. Għalkemm dawn il-każijiet ma jaqgħux taħt il-kategoriji konvenzjonali li ġeneralment insibu taħt il-liġi kriminali, u *"the criminal head guarantees will not necessarily apply with their full stringency"*,[3] xorta jrid jiġi f'kull każ protett, u jiġi assigurat li, id-dritt ta' smigħ xieraq tagħhom ma jiġix leż u li l-akkużat għandu jkollu rimedju quddiem Qorti li

għandha d-dritt tissindika u tikkonsidra kemm il-kwistjonijiet kollha relatati mal-fatti kif ukoll dawk relatati ma' punti ta' liġi, almenu fl-istadju tal-appell.

9. Il-Qorti Kostituzzjonali Maltija wkoll ikkonfermat li dawn it-tip ta' proċeduri, huma ta' natura kriminali u għaldaqstant id-dritt ta' smigħ xieraq għandu japplika. F'dan ir-rigward, referenza issir għas-sentenza *Angelo Zahra v Kummissarju tat-Taxxi Interni, Federation of Estate Agents v Direttur Ġenerali Kompetizzjoni* u *Rosette Thake noe v Kummissjoni Elettorali* ,fost oħrajn.

Il-Ksur tal- Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjioni

10. Analiżi tal-artikoli u r-regolamenti rilevanti tal-Att u tar-Regolamenti jwassal sabiex, wieħed jikkonkludi li hemm leżjoni tad-dritt ta' smiegħ xieraq.

<u>*Il-Ksur tal-Artikolu 39 (1): Il-Korp mhuwiex Qorti*</u>

11. L-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jirrikjedi li meta persuna tkun akkużata b'reat kriminali, dik il-persuna għandha tiġi mogħtija smigħ xieraq fi żmien raġonevoli minn qorti

indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. Dan, għall-kuntrarju ta' proċeduri li jittrattaw deċiżjoni dwar l-eżistenza ta' drittijiet ċivili fejn l-Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni jipprovdi illi dan jista' jsir quddiem kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti mwaqqfa b'liġi. Din id-distinzjoni ġiet asserita fil-kaz *Pulizija v. Emmanuel Vella.*

12. Hu issa stabbilit mill-ġurisprudenza estensiva illi proċeduri amministrattivi bħal dawk in kwistjoni mhumiex proċeduri ta' natura ċivili, iżda ta' natura kriminali (ara l-każistika kollha tal-Qorti Kostituzzjonali li għaliha issir referenza fil-paragrafu numru 9). F'dawk is-sentenzi, il-Qorti Kostituzzjonali ddeċidiet u stabbiliet il-prinċipju li proċeduri ta' natura kriminali, skont il-Kostituzzjoni (kuntrarjament ghall-art 6 tal-ECHR), jistgħu jiġu determinati biss minn qorti (u qorti tfisser biss il-qrati inferjuri presjeduti minn Maġistrati u dawk superjuri presjeduti minn Imħallfin)[4]. L-enfasi għalhekk hija fuq il-ħtieġa kategorika illi kwistjonijiet ta' natura kriminali jiġu sindikati u deċiżi biss minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi. Jirriżulta nkontestat li l-proċeduri ta' natura penali u l-impożizzjoni tal-piena, hekk imsejjħa amministrattiva, ġiet imposta mill-Korp u mhux minn qorti indipendenti u imparzjali skont kif

jirrekjedi l-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni u għaldaqstant abbażi ta' dan il-fatt biss, il-Qorti għandha ssib li l-liġi hija leżiva u għandha tilqa' t-talbiet rikorrenti.

<u>Il-Kostituzzjoni tal-Korp skont il-liġi: Awtorita' mhux indipendenti u awtonoma</u>

13. Il-Korp mhux awtorita' indipendenti u awtonoma. L-artikoli 15 u 16 tal-Att jistabbilixxu l-Korp u jiddefinixxu l-funzjonijiet tiegħu. L-Korp huwa, fost oħrajn, responsabbli għall-ġabra, l-kollazzjoni, l-ipproċessar, l-analisi u t-tixrid ta' informazzjoni bil-għan li jipprevjeni, jinkixef u b'mod effettiv jiġi miġġieled *money laundering* u finanzjar ta' terroriżmu. Fost ħafna poteri, il-Korp għandu l-poter li jissorvelja ċertu operazzjonijiet u jinvestiga lil persuni suġġetti, jagħti istruzzjonijiet, kif ukoll jimponi pieni amministrattivi. Madanakollu, l-Korp ma jistax jitqies bħala Korp li huwa wieħed indipendenti u imparzjali:

13.1 L-Artikolu 15(3) tal-Att jipprovdi li:

> Il-Korp għandu jagħmel ftehim ta' qadi li tagħmel l-aġenzija mal-Ministru, liema ftehim għandu jistabbilixxi l-finanzjament tal-aġenzija u, mingħajr preġudizzju għall-ġeneralità tal-artikolu 16(1), kull

ħidma speċifika li taqa' fl-iskop tal-funzjonijiet tal-Korp li għandhom ikunu indirizzati u miksuba mill-Korp.

Għaldaqstant, il-Ministru responsabbli għall-finanzi jiddetta l-mod kif jiġi finanzjat il-Korp u jista' ukoll jimponi, ħidmiet oħra speċifiċi li għandhom jiġu indirizzati u miksuba mill-Korp, lil'hinn mill-artikolu 16 tal-Att. Dan il-ftehim mhuwiex wieħed pubbliku.

13.2 Il-Korp huwa kostitwit minn Bord ta' Gvernaturi u Direttur[5]. Il-Bord huwa responsabbli għall-politka li għandha tiġi adottata mill-Korp u li għandha tiġi esegwita u mwettqa mid-Direttur[6]. Il-Bord huwa kollu kemm hu appuntat mill-Ministru skont it-termini tal-Artikolu 19(2) u (3) tal-Att, il-membri tal-Bord huma mħallsin mill-Ministru tal-Finanzi u huma appuntati biss għall-perjodu ta' tlett snin.

13.3 Id-deċiżjoni dwar l-impożizzjoni tal-piena amministrattiva tiġi meħuda mill-"*Compliance Monitoring Committee*" tal-Korp li l-membri tagħha huma d-direttur tal-Korp, id-deputy director tal-Korp u rappreżentanti mis-sezzjonijiet tas-Supervision and

Enforcement u Legal Affairs tal-Korp. Fi kliem ieħor, magħmula minn impjegati tal-Korp stess li għalhekk ma humiex imparzjali u li jiġbdu l-istess ħabel tal-Korp.

14. Fl-eżerċizzju ta' dawn il-poteri diskrezzjonarji, skont id-dispożizzjonijiet legali li jirregolawh, il-Korp qatt ma jista' jkun imparzjali. Il-Korp huwa awtorita' pubblika li taġixxi bħala investigatur, prosekutur u Qorti fl-istess ħin. Huwa enti li:

a. jifformola r-regolamenti li japplikaw lil persuni suġġetti li jirregola;
b. jikkonduċi hu stess, fid-diskrezzjoni tiegħu l-ispezzjonijiet u l-investigazzjonijiet fuq persuni suġġetti u jevalwa l-informazzjoni li jiġbor hu stess;;
c. Jaġixxi kemm ta' prosekutur iżda fl-istess ħin ukoll ta' imħallef u sussegwentement jasal għal konklużjonijiet ta' ħtija daqs li kieku kien xi tribunal indipendenti u imparzjali, jew daqs li kieku bħala Korp li jieħu tali deċiżjoni huwa indipendenti minn dak illi fil-fatt jagħmel l-allegazzjoni oriġinali.

Tipprova kemm tipprova, l-Korp żgur ma jistax jitqies bħala indipendenti u imparzjali, ċertament qatt ma jista jiġi

kkunsidrat indipendenti minnhu nnifsu, jew imparzjali bil-mod ta' kif jikkonkludi l-ħtija meta jkun huwa li jivvalida l-investigazzjonijiet tiegħu stess. Bl-istess mod, il-proċess investigattiv quddiem il-Korp żgur ma jiżgurax dritt ta' smiegħ xieraq. Nonostante l-fatt li l-Korp bl-ebda mod mhu awtonomu jew imparzjali, u nonostante l-fatt li persuna suġġetta li tiġi affaċċjata bi proċeduri amministrattivi quddiem il-Korp bl-ebda mod ma jista' jingħata smiegħ xieraq, il-Korp jiġi mogħni poteri kbar u diskrezzjonarji biex jimponi sanzjonijiet u multi kbar u punittivi.

15. Fil-fatt il-pieni li jiġu mposti mill-Korp huma tali li ma jeċċedux €5,000,000, darbtejn daqs l-ammont tal-benefiċċju miksub mill-kontravvenzjoni, jew 10% tat-*turnover* tal-persuna li hija suġġetta għall-multa amministrattiva. Ai termini tar-Regolamenti imbagħad, fil-każ ta' persuna suġġetta li tkun qegħda twettaq xi attività rilevanti (il-Korp ma jistgħax jimponi piena amministrattiva li teċċedi miljun euro (€1,000,000) jew, meta l-benefiċċju li jinkiseb minn dik il-kontravvenzjoni jista' jiġi kwantifikat, li tkun iżjed minn darbtejn l-ammont tal-benefiċċju hekk miksub[7]. Dawn il-pieni għandhom jiġu mposti skont il-politika u l-proċedura mfassla mill-Korp minn żmien għal żmien (fatt ieħor li jkompli

jikkontribwixxi għan-nuqqas ta' imparzjalita' u indipendenza)[8] liema politika u proċedura ma tiġix pubblikata u l-Korp anqas ma jġibhom a konjizzjoni ta' persuni suġġetti bħal N Trust.

16. Abbażi ta' dan il-fatt biss, jirriżulta li hemm akkuża kriminali li qed tiġi determinata minn persuna li la hi Qorti jew tribunal u wisq anqas hija indipendenti u imparzjali, u għaldaqstant dan huwa bi ksur tal-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni.

17. Fi kliem ieħor, jekk wieħed għal forza tal-argument irid jagħmel parallel ma' reati penali aktar tradizzjonali, dan huwa l-istess daqs li kieku l-pulizija jkollha l-poter li wara investigazzjoni però mingħajr ebda proċess ġudizzjarju tikkundanna lil persuna għal-ħtija.

L-appell li jingħata skont l-Att lil N Trust mhuwiex rimedju adegwat biex jassigura d-dritt ta' smigħ xieraq

18. Mingħajr preġudizzju għas-suespost, anke jekk wieħed jieħu l-interpretazzjoni iktar laxka li taddotta l-QEBD milli dik tal-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenzi tal-*Federation of Estate Agencies* u *Thake,* u cioe, li jekk hemm ċertu leżjonijiet ta' dritt

ta' smigħ xieraq fil-proċeduri amministrattivi quddiem il-Korp dawn jistgħu jiġu ssanati iktar tard fl-istadju tal-appell li jittenta jipprovdi għal dritt ta' smigħ xieraq, jiġi umilment sottomess li d-dritt tal-appell mogħti lil N Trust skont l-Att mhuwiex biżżejjed sabiex jipproteġi, jissalvagwardja u jissodisfa d-dritt ta' smigħ xieraq skont il-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni.

19. L-Att jipprovdi li Id-Deċiżjoni tal-Korp, kif ukoll l-impożizzjoni ta' multa, ai termini tal-Att jew tar-Regolamenti, tista' tiġi appellata skont l-Artikolu 13A. L-appell jista' jsir kemm fuq il-fatti kif ukoll fuq punt ta' dritt. Analiżi superfiċjali ta' din id-dispożizzjoni jwassal biex wieħed mad-daqqa t'għajn jgħid li għalhekk ma hemm l-ebda leżjoni u li appellant jista' jistaqsi għar-reviżjoni kemm fuq punt ta' dritt kif ukoll fuq konsiderazzjoni ta' fatti. Meta però wieħed jikkonsidra l-mod kif il-liġi tippermetti li jsir dan l-appell, jirriżulta li l-liġi hija mankanti u r-rimedju li tipproponi jirriżulta insuffiċjenti. L-appell jiġi rregolat skont id-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Kap 12 li għandhom x'jaqsmu mal-proċeduri tal-appell ċivili. Il-proċedura tal-appell, però, skont kif regolata mill-liġi mhix tali biex tissanzjona l-ksur tad-dritt ta' smigħ xieraq fil-proċeduri li saru quddiem il-Korp. L-appell li jista' jsir skont l-Att, kif ukoll id-dispożizzjonijiet tal-Kap 12 li jirregolaw il-proċedura tal-

appell, ma jirriżultawx fil-possibilita' ta' Qorti li b'mod sħiħ tista' tikkonsidra u tiddetermina l-akkuża kriminali.

20. Dan għas-segwenti raġunijiet:

20.1 Il-proċedura tal-appell, fil-Kap 12 hija regolata b'mod strett u ma tixbaħx il-proċeduri fil-Prim' Istanza meta wieħed jibda proċeduri legali u jkollu d-dritt iressaq il-provi, jistaqsi għall-produzzjoni ta' dokumenti li m'għandux fil-pussess tiegħu, jagħmel kontroeżamijiet u sottomissjonijiet ulterjuri.

20.2 Fl-appell il-proċeduri bil-miktub jingħalqu mal-preżentata tar-rikors tal-appell u r-risposta. Huwa biss f'każijiet eċċezzjonali li l-Qorti tal-appell tista' tippermetti, lil waħda mill-partijiet, li tippreżenta skrittura oħra.

20.3 Kull dokument rilevanti għall-appell għandu jiġi mehmuż mar-rikors tal-appell.[9] Kwalunkwe dokument ieħor li ma ġiex ippreżentat mar-rikors tal-appell jista' jiġi ppreżentat biss f'każijiet limitati u eċċezzjonali li huma mniżżlin fl-Artikolu 150 tal-Kap 12 u dan biss bl-awtorizazzjoni speċifika tal-Qorti.

20.4 Bħala regola, fl-istadju tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell, ma jistgħux jinġiebu xhieda. Xhieda huma aċċettati biss f'dawk l-istanzi speċifiċi tal-Artikolu 208 tal-Kap 12.

20.5 F'dawn il-proċeduri tal-appell, anke jekk ikun konċess li jitressqu l-provi, tkun l-appellanta (u cioe' l-persuna imputata) li trid tipprova l-innoċenza tagħha u tressaq il-provi hi stress, minflok ma jkollok l-awtorita' pubblika li tipprova hi stess li hemm responsabblita' ta' ksur. B'hekk jinqaleb l-oneru tal-prova li immedjatament ipoġġi lill-appellant fi zvantaġġ insormontabbli.

20.6 Il-Qorti tal-appell hija biss Qorti ta' reviżjoni u mhux Qorti li tista' tikkonsidra l-kwistjonijiet kollha li għandha quddiemha mill-bidu nett. Il-Qorti tal-appell, skont il-ġurisprudenza, m'għandhiex tissostitwixxi d-diskrezzjoni ta' dak li ħa l-ewwel deċiżjoni fil-prim' istanza, u għandha biss tikkonsidra interpretazzjoni differenti tal-fatti jekk hemm raġunijiet gravi biżżejjed jew jekk il-parti kkonċernata ser tkun ppreġudikata gravement bl-interpretazzjoni tal-fatti.

20.7 Il-proċeduri quddiem il-Qorti tal-Appell huma proċeduri qosra – ġeneralment, huma proċeduri fejn isiru biss żewġ seduti jew tlieta. Addizzjonalment, skont l-Artikolu 13A tal-

Att, l-appell għandu jinstema' u jiġi deċiż fiż-żmien 6 xhur biss mill-ewwel seduta tal-appell u ma jista' jkun hemm ebda estenzjoni ta' dan it-terminu ħlief bil-kunsens tal-partijiet jew għar-raġunijiet eċċezzjonali ġustifikati.

21. Mis-suespost jirriżulta li l-proċess tal-appell konċess lil N Trust abbażi tal-Att, mhuwiex wieħed li jipproteġi bis-sħiħ id-drittijiet tagħhom skont l-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni. Dan għaliex, il-proċeduri kkontemplati mhumiex tali li jagħtu ebda forma ta' ċertezza jew ta' serħan tal-moħħ li N Trust verament ser ikollha ta' smigħ xieraq u adegwat.

22. Huwa essenzjali li l-liġi awtomatikament tagħti l-opportunita' lil-Qorti li tagħmel determinazzjoni finali u dan wara li:

a. tagħmel apprezzament komplet tal-fatti u l-liġi rilevanti;
b. ikollha aċċess komplet u sħiħ għall-file intern tal-Korp li jkun fih kull dokumentazzjoni, informazzjoni, konsiderazzjonijiet interni li għamel il-Korp fir-rigward tas-soċjeta' akkużata bir-reat amministrattiv;
c. tisma x-xhieda kollha li għandhom il-partijiet u li tista' tkun rilventi f'dawn il-proċeduri u mhux tkun

ristretta għall-provvedimenti tal-Kap 12 f'dan ir-rigward.

23. Anki jekk bħala fatt il-Qorti tal-appell, f'kazijiet partikolari, tikkonċedi dan kollu fil-proċess tal-appell, dan ma jista qatt jissana il-pożizzjoni defiċjenti tal-liġi. Hija il-liġi li għandha tipprovdi għal din il-protezzjoni u mhux id-diskrezzjoni tal-Qorti li qegħda tippresjedi xi appell partikolari. Din propju m'għandix u ma tistax tkun mera konċessjoni tal-Imħallef li qiegħed jippresjedi, iżda dritt fondamentali, dritt fil-fatt protett mill-Kostitizzjoni. Iċ-ċertezza tad-dritt u tal-protezzjoni tad-dritt huma essenzjali fl-ambitu ta' drittijiet fundamentali tal-bniedem u m'għandhom qatt jiddependu fuq l-eżerċizzju min ġudikant ta' diskrezzjoni li tippermettilu l-liġi.

24. Bl-istess mod, sabiex ikun hemm il-parita' tal-armi, persuna li għandha quddiema proċeduri ta' investigazzjoni li jistgħu jwasslu għal-deċiżjoni bħal ma huma d-Deċiżjoni, N Trust għandu jkollha addizzjonalment:

24.1 Dritt garantit mill-liġi li tressaq kull prova neċessarja sabiex tiddefendi ruħha u dan fi żmien raġonevoli, mingħajr ma tiġi stultifikati abbażi ta' proċedura limitata mfassla mill-liġi;

24.2 Dritt ta' preżunzjoni ta' innoċenza u li l-oneru tal-prova ta' allegat ksur tibqa' dejjem fuq il-Korp u mhux – minflok – fuq N Trust. F'dan il-każ, bid-dispożizzjonijiet legali li hemm a dispożizzjoni tagħha, N Trust hija preżunta ħatja tal-akkużi li nġiebu kontriha u minflok trid tressaq prova kontrarja hi stess għas-sodisfazzjoni tal-Qorti;

24.3 Dritt li jkollha aċċess komplet għad-dokumentazzjoni, informazzjoni u konsiderazzjonijiet kollha rilevanti (inkluż dawk interni tal-Korp) sabiex tkun verament tista' tiddefendi ruħha u sabiex tifhem b'mod sħiħ kif ttieħdu d-Deċiżjoni fil-konfront tagħha.

25. N Trust m'għandhiex iċ-ċertezza li ser tkunu tista' ttella' kull prova neċessarja quddiem il-Qorti jew li inkella tressaq x-xhieda tagħha. Din il-fakolta' għandha tkun waħda inerenti u awtomatika fil-proċess sħiħ, dan huwa dritt li għandha tkun il-liġi stess li tiggarantiħ u m'għandux jiddependi fuq ebda diskrezzjoni ta' ġudikant. Dan huwa aktar il-kaz tenut kont tal-fatt li sa dak iż-żmien kien il-Korp biss li kien jiddetta t-termini tal-investigazzjoni, kien jitlob l-informazzjoni, janalizzaha u jasal għad-Deċiżjoni mingħajr ebda forma ta' sorveljanza jew skrutinju. Lanqas għandha iċ-ċertezza li l-Korp ser jissottometti d-dokumentazzjoni kollha rilevanti

għall-kawża jew li ser ikollha d-dritt tistaqsi għaliha. Sabiex tipprova tagħmel hekk, N Trust ser ikollha tagħmel talba speċifika quddiem il-Qorti u dan biss taħt id-dispożizzjonijet tal-Kap 12 li jagħtu l-fakulta' lil parti fl-appell tagħmel din it-talba. Il-Qorti tista' faċilment tiċħad it-talba, jew inkella tista' tilqa' t-talba biss f'dawk il-każijiet limitati li tippermetti l-liġi. Addizzjonalment, il-Qorti tal-Appell ser tkun taħt pressjoni li tiddetermina l-appell, li jista' jkun ta' natura kumplessa, biss fi żmien sitt xhur kif kontemplat fl-Artikolu 13 tal-Att. Dan meta solitament il-proċedura tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell iddum ferm iktar u meta proċeduri legali quddiem Qorti tal-Prim' Istanza, mogħnija bid-dritt li tisma' kull prova rilevanti u tisma' s-sottomissjonijiet tal-partijiet ukoll idumu ferm aktar. Dan kollu jista' jwassal biex ikollu effett fuq il-*forma mentis* tal-Qorti meta tiġi biex tiddetermina rikjesta għal preżentazzjoni tad-dokumentazzjoni jew tal-ġbir ta' provi u smigħ ta' xhieda. Għaldaqstant l-istruttura leġislattiva mhux biss ma tipprovdi ebda garanzija ta' smigħ xieraq, talli hija mfassla propju b'mod illi smiegħ xieraq ikun improbabbli, u jista biss jissuċċiedi jekk il-ġudikant jeżerċita d-diskrezzjoni tiegħu u f'ċerti każijiet ikollu jagħmel hekk bill jinterpreta il-Kap.12 b'mod ġeneruż biex jammetti l-ammissibilità ta' ċerti provi u/jew dokumenti f-istadju tal-appell. Fi ftit kliem, N Trust m'għandha assolutament ebda garanzija li ser tkun tista' tressaq il-każ tagħha quddiem il-Qorti tal-Appell u

tiddefendi ruħha skont kif tiggarantixxi l-Kostituzzjoni u l-Konvenzjoni.

<u>Il-ksur ta' dritt tal-parita' tal-armi</u>

26. Mingħajr preġudizzju għas-suespost, N Trust tissottometti ukoll li hemm elementi oħra fil-liġi li jwasslu sabiex f'dan il-każ ma hemm l-ebda parita' tal-armi. Nibdew l-ewwel bid-dritt ta' non-inkriminazzjoni li hu leż bid-dispożizzjonijiet tar-Regolamenti.

27. F'*Saunders v United Kingdom,* il-QEDB qalet illi:

> *"It considers that the general requirements of fairness contained in Article 6, including the right not to incriminate oneself, apply to criminal proceedings in respect of all types of criminal offences without distinction from the most simple to the most complex. The public interest cannot be invoked to justify the use of answers compulsorily obtained in a non-judicial investigation to incriminate the accused during the trial proceedings."*

28. Isegwi allura illi r-Regolament 21 tar-Regolamenti kjarament jikser d-drittijiet ta' N Trust għal smigħ xieraq kif protetti minn Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni u Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni. L-impożizzjoni ta' multi ta' din in-natura hija tali illi tista' biss twassal biex tisforza lil N Trust biex tagħti kull informazzjoni mitluba f'investigazzjoni. Il-multi huma ta' natura punittiva, jistgħu jiġu applikati b'mod wiesgħa ħafna skont id-diskrezzjoni tal-Korp (li huwa l-istess uffiċjal li jinvestiga u wkoll jiddeċiedi jekk hemmx ksur jew le) u barra minn hekk huma eċċessivi u possibilment debilitanti. Dan jitfa' lil kull intrapriża fi żvantaġġ għall-preġudizzju tal-prinċipju tal-*equality of arms* u d-dritt li wieħed ma jitfax ħtija fuqu. Dawn id-dispożizzjonjiet huma totalment opposti għal dak id-dritt – fis-sens illi l-persuna li qed tiġi investigata mhix mogħtija għażla dwar x'tip ta' informazzjoni tista' tipprovdi liberament lill-awtorita' investiganti jew jekk tabilħaqq, ma tridx tipprovdi affattu tali informazzjoni. Għall-kuntrarju, persuna suġġetta investigata tispiċċa dahra mal-ħajt u minħabba n-natura punittiva tal-liġi, tiġi mġiegħla tipprovdi informazzjoni li tista' twassalha biex tinkrimina ruħha.

29. Inoltre' N Trust tissottometti li hemm in-nuqqas tal-parita' tal-armi anke fir-rigward ta' termini. Il-Korp għandu diskrezzjoni assoluta fir-rigward tat-termini tiegħu meta jwettaq investigazzjoni, u kemm jista' jdum jinvestiga biex

jikkonkludi rapport u jagħti deċiżjoni. Il-Korp jista' jaħdem kif u meta konvenjenti għalih u jieħu ż-żmien kollu neċessarju biex jiddelibera u joħroġ deċiżjoni finali. Min-naħa l-oħra, N Trust kienet marbuta bit-termini limitati konċessi lilha mill-Korp u termini ffissati fid-diskrezzjoni tal-Korp. Jekk ma tissodisfax dawk it-termini, l-Korp seta' jimponi multa amministrattiva fuqha. Umbagħad, wara li l-Korp jieħu ż-żmien kollu biex joħroġ id-Deċiżjoni, N Trust għandha biss għoxrin jum biex tippreżenta l-appell tagħha. Dan kollu mingħajr ma għandha aċċess għall-*files* li jikkonċernawha u li qegħdin f'idejn il-Korp.

30. Għal dawn ir-raġunijiet kollha, N Trust tissottometti li jirriżulta biċ-ċar li d-drittijiet tagħha kif sanċiti mill-Artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni qed jiġu leżi.

Ksur tal-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6) tal-Kostituzzjoni

31. Mingħajr preġudizzju għas-suespost, N Trust tissottometti umilment illi l-proċess ta' compliance review/investigazzjoni adottat mill-Korp, jikser id-drittijiet fundamentali tagħha kif

protetti minn Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni u Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni.

32. Artikolu 39(6)(a) tal-Kostituzzjoni jipprovdi kif ġej:

> "(6) Kull min ikun akkużat b'reat kriminali –
>
> (a) għandu jiġi nformat bil-miktub, b'ilsien li huwa jifhem u bid-dettalji, dwar ix-xorta tar-reat li bih ikun akkużat;"

33. Bl-istess mod, L-Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni jipprovdi li kull persuna akkużata b'reat kriminali għandha, bħala minimu, id-dritt li tkun infurmata minnufih, b'lingwa li tifhem u bid-dettall, dwar in-natura u r-raġuni tal-akkuża kontra tagħha.

34. N Trust tissottometti illi l-protezzjoni taħt dawn l-artikoli tapplika anke waqt l-investigazzjoni tal-Korp li twassal għall-ħruġ tal-minded letter tagħha, liem ittra ħarġet fil-25 ta' Jannar 2022 (**Ara Dok. C**) ("***il-Minded Letter***") u sussegwentement id-Deċiżjoni. Il-QEDB kellha diversi opportunitajiet biex tespandi fuq meta persuna tkun ikkunsidrata bħala "akkużat" u meta, għaldaqstant id-drittijiet ta' L-Artikolu 6 jidħlu fis-seħħ. F'*Deweer v Belgium* il-QEDB qalet illi l-importanza tad-dritt għal smigħ xieraq f'soċjeta' demokratika wasslet lill-

Qorti biex tippreferi kunċett sostantiv minflok formali tal-akkuża kontemplata f'Artikolu 6. Il-Qorti tat definizzjoni wiesgħa lit-terminu "akkuża". F'*Foti and others v Italy*, il-QEDB qalet illi:

> *"this may have occurred on a date prior to the case coming before the trial court (see, for example, the above-mentioned Deweer judgement, Series A no. 35, p. 22, § 42), such as the date of the arrest, the date when the person concerned was officially notified that he would be prosecuted or the date when the preliminary investigations were opened (see the Wemhoff judgement of 27 June 1968, Series A no. 7, pp. 25-27, § 19, the Neumeister judgement of the same date, Series A no. 8, p. 41, § 18, and the above-mentioned Ringeisen judgment, Series A no. 13, p. 45, § 110). Whilst "charge", for the purposes of Article 6 § 1 (art. 6-1), may in general be defined as "the official notification given to an individual by the competent authority of an allegation that he has committed a criminal offence", it may in some instanes take the form of other measures which carry the implication of such an allegation and*

which likewise substantially affect the situation of the suspect (see, inter alia, the Eckle judgement of 15 July 1982, Series A no. 51, p. 33, § 73)"[10]

35. F'*Ommer v Germany*[11] il-Qorti kkunsidrat li l-esponent kien "akkużat" fil-ġurnata meta rċieva ittra mill-pulizija titolbu biex imur fil-kwartieri ġenerali biex jiġi nterrogat b'konnessjoni mat-twettiq ta' allegat reat.

36. Għaldaqstant, a bażi tal-ġurisprudenza imsemmija hawn fuq, id-drittijiet garantiti minn Artikolu 6 tal-Konvenzjoni japplikaw mill-mument li N Trust ġiet mitluba tagħti l-informazzjoni minħabba potenzjali ksur tal-Att.

37. Qabel mal-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, hu ħareġ l-Minded Letter fejn informa lil N Trust dwar il-fatt li hu kien qed jikkonsidra jimponu multa għal-ksur tar-Regolamenti u tal-*Implementing Procedures* u fejn infurmaw il-N Trust li mill-compliance review/investigazzjoni li għamel sab li kien hemm ċertu nuqqasijiet u kien qed jikkontempla isib ksur tal-liġijiet applikabbli. Il-Korp, imbagħad stieden lil N Trust jagħmel is-

sottomissjonijiet tagħhom f'dan ir-rigward. Madanakollu, il-Korp ma nfurmax lil N Trust dwar l-ammont ta' penali li kien bi ħsiebu jimponi għal kull allegat ksur u għaldaqstant N Trust ma kienitx konsapevoli tan-natura tal-gravita' tal-akkuża fil-konfront tiegħha. Mhux hekk biss: b'sorpriza kbira ghal N Trust, mela N trust rceviet id-Decizjoni meta kien qed jaghmel referenza ghall-allegat ksur min-naha ta' N Trust, jirrizulta li l-Korp ibbaza ruhu ukoll fuq zewg aspetti godda li qatt ma kien qajjem ma' N Trust u li lanqas biss kienu msemmija fil-Minded Letter. Ghaldaqstant mhux biss N Trust ma kinitx konsapevoli tal-gravita' tal-akkuzi fil-konfront taghha, izda meta rceviet- id-Decizjoni, jirrizulta li kien hemm zewg aspetti li abbazi taghhom il-Korp sab ksur li lanqas biss gab a konjizzjoni ta' N Trust u li lanqas biss N trust nghatat l-opportunita' li taghmel ir-rapprezentazzjonijiet dwarhom u li lanqas biss kienet taf li jezistu.

38. Jirriżulta għalhekk li l-Korp ma nfurmax sew lil N Trust dwar in-natura tal-akkuża u l-gravita' o meno tal-akkuża li kienet qed tinġieb kontriha jew x'tip ta' ksur u multi setgħu jiġu imposti fuqha. B'dan il-mod, N Trust ma kienitx f'pożizzjoni li tiddefendi ruħha sewwa minn kull allegazzjonijiet

magħmula. Issir referenza għal *Pelissier and Sassi v France*[12] fejn il-QEDB qalet:

> *"51. The Court observes that the provisions of paragraph 3(a) of Article 6 point to the need for special attention to be paid to the notification of the "accusation" to the defendant. Particulars of the offence play a crucial role in the criminal process, in that it is from the moment of their service that the suspect is formally put on notice of the factual and legal basis of the charges against him (see the Kamasinski v. Austria judgment of 19 December 1989, Series A no. 168, pp. 36-37,* § 79). Article 6 §3(a) of the Convention affords the defendant the right to be informed not only of the cause of the accusation, that is to say the acts he is alleged to have committed and on which the accusation is based, but also the legal characterisation given to those acts. That information should, as the Commission rightly stated, be detailed.
>
> 52. The scope of the above provision must in particular be assessed in the light of the more

general right to a fair hearing guaraneed by Article 6 § 1 of the Convention (see, mutatis mutandis, the following judgements: Deweer v. Belgium of 27 February 1980, Series A no. 35, pp. 30-31, § 56; Artico v. Italy of 13 May 1980, Series A. No 37, p. 15, § 32; Goddi v. Italy of 9 April 1984, Series A no. 76, p. 11, § 28; and Colozza v. Italy of 12 February 1985, Series A no. 89, p. 14, § 26). The Court considers that in criminal matters the provision of full, detailed information concerning the charges against a defendant, and consequently the legal characterisation that the court might adopt in the matter, is an essential prerequisite for ensuring that the proceedings are fair."

39. F'dan il-każ, hu sottomess illi filwaqt li l-Korp mhux mistenni li jipprovdi l-informazzjoni u d-dettall kollu rigward l-allegat ksur li kien qed jipproponi li jsib, huwa kellu, tal-inqas, jipprovdi lil N Trust bi spjegazzjoni ċara tal-kwistjoni li kienet qed tiġi nvestigata kif ukoll jiddeskrivi kjarament il-preżunti fatti li dwarhom bi ħsiebu jimponi multa. Kellu ukoll jagħti indikazzjoni tal-multa li kien ser jipproponi li jimponi. B'hekk, N Trust kien ikollha (a) l-opportunita' li tanalizza b'mod sewwa kemm kienu gravi l-akkużi fil-konfront tagħha

u twieġeb b'mod sew u opportun u/jew (b) tpoġġi l-investigazzjoni fil-kuntest proprju u tieħu l-miżuri neċessarji meta twieġeb d-domandi magħmula lilha u tipprvodi informazzjoni b'mod xieraq u b'mod li tkun ta' għajnuna għad-difiża tagħha. Madanakollu, dan ma sarx: minflok, hu sottomess li N Trust ma ngħatatx id-dettalji kollha tal-bażi tal-investigazzjoni li kienet qed issir fil-konfront tagħha u b'riżultat t'hekk kien hemm ksur tad-drittijiet kif protetti mill-Artikolu 6 § 3(a) tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6)(a) tal-Kostituzzjoni.

Ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni

40. N Trust ukoll tgħid li mid-Deċiżjoni jirriżulta li hemm ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni kif ukoll tal-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni. Il-maġġor parti tas-sejbien ta' ksur fid-Deċiżjoni, huma bbażati fuq interpetazzjoni suġġettiva għall-aħħar ta' regoli ġenerali kontenuti fir-Regolamenti u l-*Implementing Procedures.*

41. Sabiex jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni, r-Regolamenti u l-*Implementing Procedures* għandhom ikunu ċari u m'għandhom iħallu ebda dubbju dwar kif iċ-ċittadin jista' jonora l-obbligi

tiegħu fil-konfront tal-liġi. L-ebda awtorità pubblika m'għandha żżomm ċittadin responsabbli ta' ksur ta' regolament li jwassal għal multi ta' natura sostanzjali, addiritura ta' natura penali, mingħajr ma jkun hemm ksur ta' liġi jew regolament li jimponu obbligu ċar, u fejn il-liġi tħalli diskrezzjoni dwar kif għandu jew jista' persuna jonora l-obbligi mposti fuqu mill-liġi allura il-benefiċċju tad-dubju għandu f'kull kaz ikun favur iċ-ċittadin.

42. F'*Camilleri v Malta*[13] il-QEBD stabbiliet li

> "The guarantee enshrined in Article 7 should be construed and applied, as follows from its object and purpose, in such a way as to provide effective safeguards against arbitrary prosecution, conviction and punishment Article 7 § 1 of the Convention sets forth the principle that only the law can define a crime and prescribe a penalty (*nullum crimen nulla poena sine lege*). It follows that offences and the relevant penalties must be clearly defined by law. This requirment is satisfied where the individual can know from the wording of the relevant provisions and, if need be, with the assistance of the courts' interpretation of it, what

acts and omissions will make him criminally liable (*Scoppola v Italy (no. 2)* 10249/03 (17 September 2009)

When speaking of "law" Article 7 alludes to the very same concept as that to which the Convention refers elsewhere when using that term, a concept which comprises statute law as well as case-law and implies qualitative requirements must be satisfied as regards both the definition of an offence and the penalty the offence in question carries (see Kafkaris, 12 February 2008). An individual must know from the wording of the relevant provision and, if need be, with the assitance of the courts' interpretation of it, what acts and omissions will make him criminally liable and what penalty will be impsoed for the act and/or omission."

43. Għaldaqstant, liġi li tista' timponi xi forma ta' sanzjoni ta' natura kriminali trid tkun ċara u għandu jkollha bilfors element ta' *foreseeability* fejn persuna tkun tista' tifhem b'mod ċar x'inhi ir-responsabblita' tagħha u xi dmirijiet legali għandha sabiex ma tiġix responsabbli ta' ksur ta' dik id-dispożizzjoni. Filwaqt li fil-qasam tradizzjonali ta' akkużi kriminali (hekk imsejjħa *hard core*) hemm bżonn ukoll ta' dak

li l-QEBD tiddeskrivih bħala l-'*mental link*' jew aħjar il-*mens rea* (kif komunament nirreferu għalih f'Malta, għall-finijiet ta' *soft core* criminal offences, bħala huma dawk li jaqgħu taħt l-Att u r-Regolamenti, ma hemmx neċessarjament bżonn il-*mens rea* sal-livell meħtieġ għall-offiżi kriminali *hard core*[14]. Madanakollu, dejjem hemm bżonn ta' ċarezza fil-liġi ta' x'jista' jikkostitwixxi offiża kriminali u l-liġi trid tiżgura li s-sejbin ta' ħtija ta' akkuża kriminali mhix waħda arbitrarja.

44. Mid-Deċiżjoni jirriżulta bl-iktar mod ċar li hemm leżjoni tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni. Ir-rikorrenti jissottomettu li l-mod kif ġew interpretati ċerti partijiet mir-regolamenti u/jew l-Implementing Procedures mill-Korp fid-Deċiżjoni, jilledu d-drittijiet fundamentali ta' N Trust kif sanċiti fl-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u fl-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni.

45. Il-mod kif dawn id-dipożizzjonijiet legali huma miktubin huma ġeneriċi. Addizjonalment, il-mod kif applika r-Regolamenti u l-Implementing Procedures il-Korp kien arbitrarju għall-aħħar. Mhux hekk biss però, kif diġa' ntqal fil-paragrafi preċedenti, meta l-Korp ħareġ il-*Minded Letter* u stieden lil N Trust tagħmel s-sottomissjonijiet finali f'dan ir-

rigward qabel mal-Korp jasal għal deċiżjoni finali, il-Korp ma nfurmax lil N Trust dwar l-ammont ta' penali li kien bi ħsiebu jimponi għal kull allegat ksur u għaldaqstant N Trust ma kienitx konsapevoli tan-natura tal-gravita' tal-akkuża fil-konfront tagħha.

46. Il-Korp jippretendi li fejn il-liġi timponi fuq persuna suġġetta rekwiżiti jew obbligi ġeneriċi, il-Korp għandu diskrezzjoni assoluta li dawk ir-rekwiżiti u/jew obbligi ġeneriċi jinterpretahom hu kif irid, bi kwalunkwe mod soġġettiv li jaħsibha hu, u mingħajr ma għandu għalfejn ikun raġonevoli jew inkella jagħti raġunijiet għad-deċiżjonijiet tiegħu jew għal mod kif qed jinterpreta dawk l-obbligi ġeneriċi. It-teżi tal-appellant hi li għandha tkun il-liġi biss li tista' tipprovdi liċ-ċittadin b'ċertezza dwar il-kondotta tiegħu, kif ukoll il-mod ta' kif jikkomporta ruħu. Issa l-esponent jifhem illi f'ċertu każijiet, l-Istat, jew awtorita' pubblika, huwa mogħni b'ċertu diskrezzjoni meta jkun qed jevalwa jekk hemmx ksur ta' liġi jew le. Madanakollu, dik id-diskrezzjoni mhix assoluta jew għal kollox soġġettiva u ma tistax twassal għal interpretazzjoni differenti jew ħafna iktar wiesgħa tad-dispożizzjonijiet legali li l-awtorita' qed tfittex it-tħaris tagħhom u/jew li huma ferm iktar tassattivi fuq il-persuna suġġetta. Fejn il-liġi timponi tali obbligi ġeneriċi li jistgħu jiġu sodisfatti b'modi diversi (u allura ma tiddisponix b'mod

tassattiv kif wieħed jista' jottempera ruħu ma dispożizzjonijiet tal-liġi) l-awtorità pubblika m'għandhiex diskrezzjoni jew mansjoni fil-liġi li tiddeċiedi hi stess liema hu l-mod aċċettabbli ta' kif dispożizzjoni tal-liġi għandha tiġi osservata (mingħajr lanqas biss tkun ikkomunikatu mal-persuna suġġetta minn qabel), u f'kaz illi l-mod soġġettiv minnha maħsub (iżda mhux ikkomunikat lill-pubbliku) ma jiġix osservat allura tasal għal konklużjoni li hemm ksur tad-dispożizzjoni legali. Dan imur kontra l-għan tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni kif interpretati mill-każistika vasta tal-QEBD.

It-Talbiet

47. Għal dawn ir-raġunijiet, jgħidu għalhekk l-intimati l-għaliex din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

a. Tiddikjara li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti jilledu d-drittijiet fundamentali tal-bniedem ta' N Trust hekk kif protetti mill-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 6 § 1 tal-Konvenzjoni; u/jew

b. Tiddikjara konsegwentement li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti huma nulli u bla effett; u/jew

c. Tiddikjara li Il-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-proċess investigattiv li wassal biex il-Korp ħareġ id-Deċiżjoni, inkluż il-mod kif inħarġet l-Minded Letter, jilledi l-Artikolu 6 § 3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6) (a) tal-Kostituzzjoni;

d. Tiddikjara li l-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew ċertu dispożizzjonijiet tar-Regolamenti u/jew l-Implementing Procedures abbażi tal-liema l-Korp sab ksur li wasal għad-Deċiżjoni, jilledu l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni; u/jew

e. Tiddikjara li d-Deċiżjoni, jew parti minnha, u l-mod kif iddeċieda l-Korp jilledi l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni;

f. Tiddikjara konsegwentement nulli u inattendibbli l-proċeduri investigattivi ta' compliance li għamlu l-Korp; u/jew

g. Tiddikjara nulli u inattendibbli id-Deċiżjoni, jew parti minnha, u tħassarha kollha jew in parte; u/jew

h. Tikkundanna lill-intimati, jew min minnhom, iħallsu d-danni morali għall-ksur tad-drittijiet fuq imsemmija fil-konfront tal-esponenti; u/jew

i. Tagħti kull provvediment jew rimedju ieħor li din il-Qorti tħoss li huwa opportun.

Rat ir-risposta tal-risposta tal-Avukat tal-Istat a fol. 66 et seq tal-process li taqra kif isegwi:

'*Preliminari*

1. Illi preliminarjament, dawn il-proceduri huma intempestivi ghaliex il-kumpanija rikorrenti ma ezawrixxietx ir-rimedji ordinarji qabel ma ntavolat din il-kawza kostituzzjonali specjali. L-esponent jenfasizza li procedure kostituzzjonali ma jistghux jiehdu post il-proceduri ordinarji li ghandhom dejjem jigu utilizzati l-ewwel u qabel kollox. Fil-fatt, il-multa aministrattiva moghtija mill-Korp

Ghall-Analizi ta' Informazzjoni Finanzjarja (FIAU) qieghda tigi kkontestata quddiem il-Qorti tal-Appell skont l-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta. Ma jistax f'dan l-istadju jinghad li r-rikorrenti m'ghandhiex rimedju xieraq meta l-appell ghadu lanqas biss instema'. Ghalhekk l-esponent umilment jistieden lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tirrifjuta milli tezercita s-setgha taghha u dan skont id-disposizzjonijiet tal-proviso Artikoli 46(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u l-Artikolu 4(2) tal-Kap. 319 u fid-dawl ta' sensiela ta' sentenzi li gew decizi ai termini ta' dawn l-artikoli;

2. Illi preliminarjament ukoll u bla pregudizzju ghall-paragrafu precedenti, l-esponent jeccepixxi li l-ilmenti kollha tal-kumpannija rikorrenti ma jistghux jigu meqjusa fil-parametri tal-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta u dan peress li l-ilmenti taghha ma jmissux ma' akkuzi jew proceduri kriminali. L-artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13B, 13C u/jew 18, u/jew 19 tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta u r-Regolament 21 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 373.01 li qed jigu attakkati mil-kumpannija rikorrenti ma jwasslu ghad-determinazzjoni tal-ebda reat jew akkuza kriminali. Fil-fatt, minkejja l-effetti serji li decizjoni tal-Korp intimat jista' jkollha fuq ir-rikorrenti, ma jfissirx li n-natura ta' tali pieni hija wahda kriminali. Ghalhekk, il-kumpanijja rikorrenti ma tistax tinqeda bl-artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta sabiex thassar dawk il-ligijiet u/jew il-proceduri amministrattivi li nbdew tahthom,

Mertu

3. Illi minghajr pregudizzju ghall-paragrafi precedenti, it-talbiet fil-mertu tar-rikorrent ghandhom jigu michuda *in toto* fil-fatt u fid-dritt peress li c-cirkostanzi tal-kaz assolutament ma jirrapprezentaw l-ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti ai termini tal-Artikolu 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6§1, 6§3 u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali u dan ghar-ragunijiet segwenti li qed jigu hawn elenkati minghajr pregudizzju ghal xulxin;

4. Illi skont id-disposizzjonijiet tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta u tal-ligi sussidjarja mahruga that l-istess Att, il-Korp intimat huwa moghni bis-setgha li johrog pieni amministrattivi fil-konfront ta' min jinsab li ma mexiex mal-ligijiet li jipprotegu l-uzu tas-sistemi finanzjarji mill-hasiltal-flus. Dan, bl-ebda mod ma jimplika li allura l-Korp intimat qieghed jiddetermina jew jiddeciedi reati kriminali;

5. Illi hija l-ligi Maltija stess li tghid li dawn il-proceduri huwa ta' bixra amministrattiva u mhux kriminali. Fil-fatt, l-artikolu 13A tal-Kap. 373 isemmi li: "*Kull meta persuna suggetta thoss ruhha aggravata b'piena amministrattiva imposta fuqha mill-Korpkif ikun hemm fir-regoli u regolamenti maghmulin taht l-artikolu 13, u dik il-piena amministrattiva tkun ta' izjed minn hamest elef euro (€5,000), sew jekk*

din tkun imposta dwar xi kontravvenzjoni wahda jew aktar, il-persuna suggetta tista' tappella minn dik il-piena amministrattiva kemm fuq punti ta' ligi u fuq il-mertu."

6. Ghalhekk la hija l-ligi stess li tqis dawn il-proceduri bhala ta' ghamla amminstrattiva, il-garanzija procedurali li skont il-Kostituzzjoni ta' Malta jghoddu ghall-proceduri kriminali ma jistghux jigu mgebbda wkoll ghal dawn il-proceduri amministrattivi. F'dan il-kuntest tapplika tant tajjeb il-massima latina- *A verbis legis non est recedendum;*

7. Illi l-esponent lanqas ma jaqbel li wiehed ghandu jirriferu ghall-gurisprudenza dwar l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea biex wiehed jiddeciedi jekk proceduri amminstrattivi ghandhomx jitqiesu li qed jiddeterminaw reat kriminali jew le. Dan qed jinghad ghaliex it-test u l-implikazzjoni tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea huwa ghal kollox differenti minn dak l-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

8. Illi b'refernza ghall-artikoli tal-Kap. 373 u r-Regolament 21 tar- Regolamenti mahruga taht il-Kap.373, il-kumpannija rikorrenti trid, l-ewwel u qabel kollox, tipprova li dawn is-sanzjonijiet huma forom ta' pieni ta' natura kriminali fl-ambitu tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni skont il-kriterji stabbiliti fis-sentenza Engel u ohrajn v. L-Olanda tat-8 ta' Gunju 1976. Hawnhekk, tajjeb li wiehed jghid li

fil-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea ghad-Drittijiet tal- Bniedem minn dejjem inzammet id-distinzjoni bejn pieni li jaqghu fil-kategorija ta' *"hard core of criminal law"* u *"case not strictly belonging to the traditional categories of the criminal law ".*

9. Illi l-esponent jenfasizza li dawn il-proceduri mhumiex ta' natura kriminali jew pieni li taqa' fil-parametri ta' *"hard core of criminal law "*, allura ma hemmx ghalfejn li fl-ewwel istanza l-proceduri jitmexxew quddiem qorti .Dan ifisser allura li ma hemmx konflitt mal-principji tal-jedd ta' smigh xieraq li certu sanzjonijiet jigu impost fl-ewwel istanza minn organu amministrattiv li mhux gudizzjarju (ara Jussila v. il-Finlandja deciza fit-23 ta' Novembru 2006 u Hüseyin Turan v. It-Turkija deciza fl-4 ta' marzu 2008) u li jkollu setgha kemm investigattivi u kemm li jaghti decizjonijiet (ara Janosevic vs. L-Isvezja deciza fil-21 ta' Mejju, 2003);

10. Illi l-fatti li pieni amminstrattivi jistghu jilhqu ammonti ta' flus kbar, ma jbiddel xejn mill-fatt li dawn jistghu jigu mposti minn awtoritajiet ammistrattivi (ara Bendenoun v. Franza tal-24 ta' Frar 1992). Sakemm id- decizjoni tal-organu ammistrattiv tkun tista' tigi mistharrga minn awtorita' moghnija b'funzjonijiet gudizzjarji, allura ma hemm l-ebda problema mal- htigijiet tas-smigh xieraq. Fil-fatt, skont l-Artikolu 13A tal-Kap. 373 tal-Ligijiet ta' Malta, id-decizjoni tal-Korp intimat tista' tigi attakkata quddiem il-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri), kemm fuq punti ta' ligi u fuq il-mertu;

11. Illi jibqa' l-fatt li peress li fil-kaz prezenti l-Appell mid-decizjoni tal-Korp ghadu ma giex deciz, ghalhekk wiehed ma jistax jitkellem fuq sanzjonijiet fil-konkret izda fuq kongetturi u dan m'ghandux jigi accettat;

12. Illi l-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni assolutament ma japplikawx ghall-kaz tal-lum ghaliex, apparti li ma hemm involut l-ebda reat kriminali, minn qari tal-artikoli jidher car li dawn jipprovdu ghal kazijiet li m'ghandhom x'jaqsmu xejn mal kaz in dizamina;

13. Illi jibqa' jigi ribadit li kwalunkwe piena amministrattiva li tista' tehel il- kumpannija rikorrenti, jekk kemm-il-darba din tigi kkonfermata mill-Qorti tal-Apell, ma tistax titqies bhala piena eccessiva jew sproporzjonata;

14. Illi fid-dawl tal-eccezzjonijiet precedenti; l-artikoli u r-regolamenti msemmija mill-kumpannija rikorrenti u kif tmexxa l-process investigattiv li wassal lill-Korp biex jiehu d-decizjoni fondata tieghu, ma jiksru l-ebda dritt fundamentali msemmi mir-rikorrenti u ghalhekk certament li l-ebda kumpens jew rimedju iehor m'ghandu jigi moghti lill-kumpannija rikorrenti;

15. Salv eccezzjoniet ulterjuri.

Ghaldaqstant, l-esponent jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha tichad il-pretensjonijiet kollha kif dedotti fir-rikors promotur bhala infondati fil-fatt u fid-dritt stante li l-kumpannija rikorrenti ma sofriet l-ebda ksur tad-drittijiet tal-bniedem u tal-libertajiet fondamentali u ghalhekk l-ebda forma ta' kumpens mhu dovut u dan bl-ispejjez kontra l-istess kumpannija rikorrenti.'

Rat ir-risposta tal-Korp ghall-Analizi ta' informazzjoni Finanzjarja a fol. 71 et seq li taqra kif isegwi:

1. 'Illi in via preliminari l-Korp esponent umilment jissottometti illi r-rikorrenti ghandha rimedju ordinarju effettiv ghad-disposizzjoni taghha a tenur tal-artikolu 13A tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta, li jipprovdi dritt ta' appell mhux biss fuq punti ta' ligi, izda anki fuq il-mertu tad-decizjonijiet tal-Korp. Fil-fatt ir-rikorrenti ghazlet li tuzufruwixxi ruhha minn dak ir-rimedju u intavolat l-appell taghha a tenur tal-imsemmi artikolu 13A, liema appell ghadu pendenti. Ghalhekk f'dan l-istadju , ir-rimedju ordinarju disponibbli ghar-rikorrenti ghad mhuwiex ezawrit.

Ghaldaqstant il-Korp esponent umilment jissottometti illi din l-Onorabbli Qorti ghandha tirrifjuta illi tesercita l-gurisdizzjoni

kostituzzjonali u konvenzjonali taghha kif jikkontemplaw l-provisos tal-artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni u tal-artikolu 4(2) tal-Kap 319.

2. Illi fi kwalsiasi kaz u dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, jigi eccepit illi l-azzjoni odjerna hija wahda intempestiva billi d-decizjoni tal-Korp esponent fil-konfront tar-rikorrenti ghadha qieghda tigi kkontestata permezz tal-appell hawn fuq imsemmi. Ladarba r-rikorrenti ghazlet li tintavola appell, hija ghandha tistenna li dak l-appell jiehu l-kors kollu tieghu billi f'dan l-istadju ghad ma hemm l-ebda decizjoni finali fir-rigward tal-istess. Jekk sa llum ghadu qed jigi dibattut quddiem il-Qorti tal-Appell jekk is-sanzjoni imposta tramite d-decizjoni tal-Korp, hux ser tigi kkonfermata jew le, wiehed ma jistax f'daqqa wahda jinsa' li potenzjalment dik is-sanzjoni tista' tigi ikkonfermata jew imhassra, u jghaddi biex jara jistax jannulla dik is-sanzjoni abbazi ta' ksur ta' ligi specjali dwar id-drittijiet fundamentali (haga li tippresupponi li s-sanzjoni giet diga' kkonfermata u ma baqa' l-ebda rimedju ordinarju iehor taht il-ligi ordinarja).

3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost jigi eccepit illi in kwantu ghal-lanjanzi immirati lejn il-Ligi innifisha, il-Korp esponent m'huwiex il-legittimu kontradittur peress illi huwa jaqdi l-funzjonijiet tieghu fil-parametri stabbiliti u determinati mil-Ligi b'mod imparzjali u indipendenti minn kull entita' jew awtorita'

ohra. F'dan is-sens, il-Korp ma jistax jinstab illi jikser ebda drittijiet fondamentali tar-rikorrenti u ghaldaqstant, il-kwistjoni dwar jekk il-Ligi twassalx ghall-ksur ta' dritt fundamentali jew le tista' tigi imwiegba biss mill-Avukat tal-Istat u mhux mill-Korp esponent.

4. Illi fi kwalsiasi kaz u kompletament minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-ebda disposizzjoni tal-Kap 373, tar-regolamenti sussidjarji jew tal- Impelementing Procedures, u lanqas id-decizjoni tal-Korp jew is-sanzjoni amministrattiva konsegwenti, jew addiritura l-process amministrattiv li wassal ghall-istess, ma jilledu d-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti.

5. Illi dejjem minghajr pregudizzju, ghal dak li jirrigwarda kif mexa il-Korp, jigi eccepit illi l-Korp esponent ma ghamel xejn hlief mexa mal-Ligi u ghalhekk ma jistax jinstab responsabbli ta' xi ksur tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti.

6. Illi fi kwalsiasi kaz u dejjem minghajr pregudizzju ghall-eccezzjonijiet l-ohra hawn sollevati, il-Kap 373 tal-Ligiijiet ta' Malta u r-regoli, regolamenti u proceduri sussidjarji huma lkoll derivanti minn Ligi tal-Unjoni Ewropea u ghalhekk il-legislatur Malti huwa marbut bir-rekwiziti tal-istess fit-trasportazzjoni tad-Direttivi in kwisjoni; F'dan ir-rigward wiehed ghandu jqis il-principju generali abbraccat mill-Qrati Ewropej illi l-Ligi Kommunitarja hija prezunta bhala konformi mad-drittijiet fondamentali u fi kwalsiasi kaz,

japplika il-principju ta' supremazija tal-Ligi Kommunitarja. Fil-fatt l-obbligi relattivi u l-inforzar tal-istess huma lkoll in linea mal-obbligi internazzjonali tal-Istat Malti, inkluz il-Ligi Ewropea kif gia inghad, u obbligi, internazzjonali ohra inkluz ir-rakkomadazzjonijiet tal-Kummissjoni Ewropea, tal-European Banking Authority u l-Financial Action Task Force.

7. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-Artkoli 39(1), 39(6)(a) u 39(8)- tal-Kostituzzjoni, kif ukoll l-Artikoli 6(3) u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem ("il-Konvenzjoni Ewropea") ma jsibu l-ebda applikazzjoni fil-kaz odjern in kwantu tali artikoli jipprovdu esklussivament ghall-garanziji fil-kamp kriminali. Il-Korp esponent ma jaghmel l-ebda determinazzjoni ta' dan it-tip billi huwa jiddetermina biss kwistjonijiet amminstrattivi. Ghalhekk ma jista' jkun hemm ebda kaz ta' lezjoni tad-drittijiet sanciti mill-imsemmija artikoli peress li l-garanziji hemm delineati mhumiex applikabbli ghall-kaz odjern.

8. Illi l-process adoperat mill-Korp esponent huwa strettement amministrattiv u s-sanzjoni imposta mill-Korp hija amministrattiva. Il-*quantum* tas-sanzjoni m'hijiex l-unika kunsiderazzjoni li ghandha tigi meqjusa meta wiehed jigi biex jiddetermina in-natura tas-sanzjoni. L-imsemmija sanzjoni la tista' twassal ghal restrizzjonijiet fuq il-liberta' tal-persuna, u lanqas tista' tigi tigi riflessa fil-fedina penali ta' persuna. Inoltre s-sanzjoni hija

intiza biss bhala deterrent u mhix ukoll punittiva, u ebda sanzjoni hekk imposta ma hija konvertibbli fil-prigunerija. Il-*quantum* ghandu jkun konsidrat ukoll fil-kuntest tal-vjolazzjonijiet regolatorji kommessi u tan-natura tal-persuna Suggetta relattiva; evidentement sabiex sanzjoni amministrattiva tkun effettiva, jehtieg illi jkun hemm element ta' proporzjonalita' relattivament ghac-cirkostanzi kollha tal-kaz. Dawn kollha huma fost varji fatturi importanti li jissottolineaw in-natura amminstrattiva tas-sanzjoni in kwistjoni.

9. Illi inoltre l-Kap 373 u r-regoli u regolamenti sussidjarji huma lkoll derivanti minn Ligi tal-Unjoni Ewropea, li espressament tikklassifika s-sanzjonijiet in disamina bhala sanzjonijiet amministrattivi u mhux penali.

10. Illi ghalhekk il-garanziji tal-kamp kriminali li qieghda tipprova tinvoka r-rikorrenti ma jsibux applikabbilita' fil-kaz odjern u f'dan is-sens ma jista' jkun hemm ebda ksur ta' dawk il-garanziji kif sancit fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u ta' l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea in kwantu si tratta dwar proceduri ta' natura amministrattiva.

11. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju, il-Korp esponent huwa enti indipendenti, awtonomu u imparzjali. Il-Korp ghandu struttura li tiggarantixxi li min qed jiddeciedi dwar il-ksur tal-

obbligi legali mill- Persuni Suggetti u dwar l-imposizzjoni ta' mizuri amministrattivi, inkluz pieni aministrattivi, igawdi indipendenza u imparzjalita' u mhux minnu l-istess persuni qed jagixxu ta' prosekuzzjoni, gurija u mhallef fl-istess kaz, kif donnha tallega r-rikorrenti fir-rikors taghha.

12. Illi fi kwalsiasi kaz u dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-Korp esponent jagixxi bhala Regolatur a tenur tal-Kap 373 billi jissorvelja lill-Persuni Suggetti sabiex jassigura l-konformita' taghhom mal-obbligi kollha relattivi li huma intizi sabiex l-imsemmija Persuni Suggetti ma jigux utilizzati minn terzi ghall-finijiet ta' hasil ta' flus jew finanzjar ta' terrorizmu. Dan huwa dover impost fuq il-Korp mi-Ligi stess, li tiirikjedi li l-Korp jimponi l-multi amministrattivi appoziti f'kaz- ta' ksur tal-imsemmija obbligi. L-interess tal- Korp *qua* Regolatur huwa propju l-osservanza tal-disposizzjonijiet tal-Ligi u l- prevenzjoni ta' hasil ta' flus u finanzjar ta' terrorizmu. Ghalhekk ukoll il-Korp esponent huwa ghal kollox independenti u imparzjali wkoll in kwantu l-unika interess illi huwa ghandu huwa propju l-osservanza tal-Ligi.

13. Illi ghalhekk ukoll ma jistax jitqies illi kien hemm ebda ksur tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni jew tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni.

14. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost, jigi eccepit illi l-Artikolu 13A tal-Kap 373 jaghti rimedju adegwat sabiex

jigi assigurat id-dritt tas-smiegh xieraq. A tenur tal-imsemmi Artikolu 13A, il-Persuna Suggetta li fuqha tkun giet inflitta sanzjoni, ghandha opportunita' li tressaq il-kaz **kollu** taghha – kemm fuq punti ta' fatti, u kif ukoll punti ta' ligi – quddiem Qorti mwaqqfa bil-ligi u moghnija bil-garanziji kollha ta' indipendenza u imparzjalita'. Dan ifisser li d-dettami tal-jedd ghal smiegh xieraq jinsabu pjenament sodisfatti. Ir-revizjoni tad-decizjoni tal-esponent mill-Qorti tal-Appell hija garanzija sufficjenti ta' smiegh xieraq fir-rigward tas-sanzjonijiet amministrattivi impost mill-Korp. Ghalhekk ukoll ma' jista' jirrizulta ebda ksur la tal-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u lanqas tal-Artikolu 6 tal- Konvenzjoni.

15. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju l-lanjanzi tar-rikorrenti iridu jittiehdu fil-kuntest tas-smigh li nghatat l-istess rikorrenti fil-kawza taghha u mhux jigu ezaminati *in vacuo* jew fuq mera spekolazzjoni. Ghalhekk l-ewwel u qabel kollox, ghandu jigi ezawrit il-process tal-appell ghaliex inutili li wiehed iqis dawn l-argumenti a *priori* imma jrid l-ewwel u qabel kollox jigi deciz l-appell biex wiehed ikun verament jista' jqis jekk is-smiegh li nghata kienx adegwat u gust. Jekk fis-smiegh tal-appell taghha r-rikorrenti tkun nghatat smiegh xieraq, allura inutili li minn issa r-rikorrenti tghid li ma kellhiex access ghal process xieraq. Ir-rikorrenti tipprova tiskarta dan kollu billi tibqa' fuq livell teoretiku, haga li hija kompletament illogika ghax il-kwistjoni dwar jekk kienx hemm smiegh xieraq jew le, tigi determinat b'referenza ghall-process

partikolari fil-konfront tar-rikorrenti u ma jistghux isiru generalizzazzjonijiet spekolattivi.

16. Illi dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, assulutament mhux minnu li ir-rikorrenti sofriet xi ksur tad-dritt taghha ghal smiegh xieraq minhabba xi nuqqas ta' parita' tal-armi jew ghax giet sfurzata tinkriminha ruhha, kif tallega fir-rikors promotur.

17. Illi r-rikorrenti nghatat l-opportunita' kollha li tressaq il-provi, dokumenti u sottomissjonijiet li dehrilha necessarji qabel ma l-Korp esponent wasal ghad-decizjoni tieghu u ghalhekk kellha opportunita' shiha ghal smiegh xieraq. Ir-rikorrenti kienet involuta f'kull stadju tal-process u kontrarjament ghal dak allegat minnha, giet provduta bl-informazzjoni shiha biex tkun tista' tiddefendi ruhha b'mod effettiv, inkluz bl-involviment tal-istess rikorrentiwaqt iz-zjara u billi giet fornuta bid-dettall shih dwar il-vjolazzjonijiet potenzjali qabel ma giet mitluba tressaq ir-rappresentazzjonijiet taghha.

Inoltre il-process regolatorju jikkoncerna dokumenti tar-rikorrenti stess - *files* li kienu u dejjem baqghu fil-pussess tar-rikorrenti u ghalhekk kellha access shih ghall-provi kollha li seta' kellha bzonn. Il-fatt biss li bil-ligi l-Korp esponent ghandu s-setgha li jezamina l-*files* tal-Persuna Suggetta sabiex jara jekk dik il-Persuna Suggetta

hix qed taqdi l-obbligi taghha, ma jfissirx li b'daqshekk ikun sehh xi ksur tad-dritt ghal smiegh xieraq.

18. Illi minghajr pregudizzju fir-rigward tal-allegazzjonijiet illi r-rikorrenti giet sforzata tinkriminha ruhha, jigi eccepit qabel xejn illi dak id-dritt li japplika biss fil-kamp kriminali u ghalhekk m'ghandhux rilevanza ghal dawn il-proceduri. Fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju, l-allegazzjoni hija kompletament infondata.

19. Illi minghajr pregudizzju l-Korp jezercita l-irwol supervizorju tieghu, li huwa essenzjali ghall-funzjoni tieghu ta' monitoragg fis-settur finanzjarju fil-pajjiz fil-glieda kontra l-hasil tal-flus u l-iffinanzjar tat-terrorizmu. Jekk il-Korp jitlob li jara dokumentazzjoni li suppost il-persuna Suggetta hija obbligata bil-ligi li zzomm, u l-Persuna Suggetta tonqos li tforni dik id-dokumentazzjoni jew informazzjoni, il-Korp ma jistax jassumi li dik id-dokumentazzjoni tezisti jekk ma jkunx raha, u stante n-natura regolatorja tal-ksur huwa evidenti li jekk il-Persuna Suggetta ma tissupplixxix dokument jirrizulta li tkun naqset li tonora l-obbligu legali taghha li jkollha dak id-dokument. Ma tistax il-Persuna Suggetta tippretendi li ma tfornix evidenza tal-fatt li hija qed issegwi l-obbligi imposti fuqha mil-ligi, u tippretendi fl-istess hin li tigi ezentata mis-sanzjoni jew li jigi prezunt li hija kienet konformi mil-ligi minghajr ebda evidenza li verament qdiet l-obbligi taghha.

Jekk il-Persuna Suggetta tkun imxiet mal-obbligi impost fuqha bil-ligi, tali obbligu jimponi wkoll li jkollha evidenza f'idejha ta' dak l-istat ta' fatt, u l-fatt li ma tipproduci ebda evidenza jfisser li l-Korp ma jistax jiddetermina li l-Persuna Suggetta qdiet l-obbligi taghha. Ghalhekk ir-rikorrenti ma ghandhiex ragun tghid li baghatiet xi nuqqas ta' parita' ta' armi u lanqas li giet imgieghela b'xi mod tinkrimina ruhuha (dan apparti li mkien ma wera x'kien ir-reat li suppost inkriminat ruhha bih).

Hawnhekk ta' min jirrileva wkoll illi lanqas fil-proceduri li huma strettament penali (haga li l-proceduri quddiem il-Korp **ma humiex**) ma jitqies_li certu obbligi regolatorji jwasslu ghal xi ksur bhal dak li tilmenta minnu r-rikorrenti, ahseb u ara fil-kaz odjern li huwa wiehed **purament amministrattiv**. Fil-fatt anke fil-proceduri penali bhal per ezempju dawk li jittrattaw ksur tal-obbligi tal-principal *(employer)* fil-qasam tal-*health* and *safety* il-Qorti hija marbuta li ssib l-imputat hati jekk per ezempju ma jkunx ghamel *risk assessment* jew jekk dan ir-*risk assessment* ma jkunx adegwat, u b'daqshekk ma jkunx hemm ksur tad-dritt ghas-smiegh xieraq u lanqas ma jfisser li l-Ligi tkun gabet lill-imputat f'pozizzjoni li jinkriminha ruhu. Kif inghad mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawza fl-ismijiet *The Republic of Malta vs Gregory Robert Eyre and Susan Jayne Molyneaux* deciza fl-1 ta' April 2005, *"there may be circumstances in which it is only fair that the onus of proving certain facts, especially facts which lie within the particular knowledge of the accused, should rest on the accused himself'.*

Zgur ghalhekk li jekk lanqas hemm ksur ta' drittijiet fundamentali fejn il-Ligi stess tiddefinixxi l-ksur tal-obbligu bhala reat kriminali (*bhal fil-kaz tal-health and safety*), aktar u aktar ma jistax jinghad li fil-kaz odjern l-obbligu regolatorju fil-qasam tad-dritt amministrattiv tar-rikorrenti b'xi mod jilledi xi dritt.

20. Illi minghajr pregudizzju ghal dak kollu suespost ir-rikorrenti kellha zmien bizzejjed biex taghmel is-sottomissjonijiet u tressaq il-provi taghha. Id-durata tal-process supervizorju ma jistax jigi mqabbel mal-perjodu li l-Persuna Suggetta tinghata biex taghmel is-sottomissjonijiet taghha jew biex tintavola l-appell taghah mid-decizjoni tal-Korp; addirittura dan tal-ahhar jirrizulta *ex lege*. Wara kollox il-Persuna Suggetta tkun familjari mal-*files* taghha stess u ghalhekk qieghda f'pozizzjoni ta' vantagg meta' mqabbla mal-Korp innifsu li jrid il-hin biex jevalwa *files* li ma jkunux tieghu u li ma jkun ra qatt qabel.

21. Illi minghajr pregudizzju mhuwiex minnu li d-dritt ta' appell taht l-Artikolu 13A tal-Kap 373 iwassal ghal xi inverzjoni tal-oneru tal-prova. Fl-istadju tal-appell, il-Korp esponent ikun diga ressaq il-kaz tieghu fis-shih, kif kontenut fid-decizjoni appellate stess u ghalhekk, jekk f'dak l-istadju l-persuna Suggetta li tkun qieghda twiegeb ghall-posizzjoni mehuda mill-Korp ibbazata fuq il-provi kollha migbura minnu u jikkostitwixxi l-kontenut tal-*file* intern li

jwassal ghad-decizjoni tal-Korp li jigi prezentat quddiem il-Qorti tal-Appell li huwa disponibbli ghall-istess Persuna Suggetta.

22. Illi minghajr pregudizzju lanqas ma huwa rilevanti t-terminu ghad-decizjoni tal-Qorti kif stabbilit mil-Ligi. Il-fatt illi l-Ligi tipprovdi ghall-process spedit bl-ebda mod ma jfisser illi d-dritt ghal smiegh xieraq jigi mittiefes. L-argument tar-rikorrenti huwa wiehed spekolattiv u minghajr bazi; ir-rikorrenti qieghda taghmel assunzjonijiet fiergha dwar dak li jista'jaffetwa l-hsieb tal-gudikant Addirittura a tenur tal-Artikolu 13A(5) tal-Kap 373, dak it-terminu jista' jigi estiz bil-qbil taz-zewg partijiet **jew** mill-Qorti minn jedda ghal ragunijiet eccezzjonali. L-element ta' diskrezzjoni tal-gudikant jibqa' dejjem essenzjali propju sabiex ikopri dawk is-sitwazzjonijiet li l-Ligi mhux neccessarjament tkun pevediet, u dan sabiex jigi accertat illi ssir gustizzja f'kull cirkostanza.

23. Illi kif gia eccepit l-Artikolu 39 (6) (a) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6(3) tal-Konvenzjoni Ewropea u ma jsibu ebda applikabbilta' fil-kuntest odejern ta' proceduri amministrattivi billi huma garanziji applikabbli biss fil-qasam penali.

24. Illi fi kwalsijasi kaz u minghajr pregudizzju, jigi eccepit illi r-rikorrenti erronjament tirreferi ghall-process li wassal ghad-decizjoni tal-Korp bhala wiehed "investigattiv" meta dak il-process huwa fil-fatt wiehed **supervizorju.** Dak li ghamel il-Korp huwa

compliance review li issir bhala rutina fuq il-Persuni Suggetti b'mod generali, u mhux fuq xi suspett ta' ksur tal-Ligi. Ma hemm ebda sfurzar fuq ir-rikorrenti illi taghti "kull informazzjoni mitluba f'investigazzjoni" in primis ghaliex ma hemm ebda investigazzjoni. Fit-tieni lok ghaliex l-obbligu ta' Persuna Suggetta illi tipprovdi d-dokumenti mitluba minnha mir-Regolatur huwa obbligu legali li jifforma parti minn spettru ikbar ta' obbligi regolatorji ta' persuna suggetta. Bhala persuna suggetta ir-rikorrenti taqa' that l-iskrutinju tar-Regolatur, li huwa l-Korp esponent – xejn gdid u xejn mistur.

25. Illi f'dan is-sens, meta jinbeda l-process ma jkun hemm ebda suspett kwalunkwe izda merament tinbeda **procedura regolatorja** fejn il-Korp jitlob access ghall-proceduri u dokumenti tal-persuna Suggetta biex ikun jista' jiddetermina jekk hijiex qieghda tederixxi ruhha mal-obbligi taghha dwar il- prevenzjoni tal-hasil ta' flus u finanzjar ta' terrorizmu. F'dak il-punt inizzjali ma kien hemm xejn li l-Korp seta' jinforma lir-rikorrenti bih hlief li huwa ser jezamina l-konformita' o meno ma l-obbligi regolatorji li jinkombu fuqha. Dan kif il-Korp fil-fatt ghamel sa mill-punt inizzjali li meta avza lir-rikorrenti li ser issir il-*compliance review.*

Sussegwentement il-Korp baghat l-hekk imsejha *Potential Breachers Letter,* li dettaljament tiddelinea l-fatti relattivi u tikkwota in-numru estensiv tad-disposizzjonijiet tal-Ligi li kien jidher li gew miksura. Dik l-ittra kienet wahda dettaljata immens li kienet kjarjament

telenka l-fatti kollha li kien jidher li wasslu ghall-ksur tal-Ligi u kienet taghmel referenza espressa ghad-disposizzjonijiet li kien jidher li gew miksura. Dan kollu kien jixhed il-fatt li l-kwistjoni kienet serja u r-rikorrenti ma tista' qatt ragionevolament tghid illi hija ma kellux hjiel tal-gravita' tal-vjolazzjonijiet u l-implikazzjonijiet relattivi.

Is-sanzjoni eventalment imposta hija entro l-parametri stabbiliti mil-Ligi u mir-regolamenti applikabbli u kwindi r-rikorrenti kellu access u gharfien shih tas-sanzjonijiet li setghu jigu impost fuqha, minghajr ma kien hemm ebda htiega li l-Korp jaghti xi pre-avviz specifiku dwar l-ammont tas-sanzjoni potenzjali. Il-Persuna Suggetta – bhala kull persuna ohra- hija prezunta li taf il-Ligi u ma tistax tistrieh fuq nuqqas ta' gharfien tal-Ligi – *ignorantia juris non excusat.* Dan specjalment fejn si tratta dwar dwar Ligi specjali li tirregola b'mod partikolari l-kategorija ta' entitajiet jew individwi li jikklassifikaw bhala Persuna Suggetta in vista tal-attivitajiet li jkunu qieghdin jesercitaw.

26. Illi jigi ribadit illi fil-mument li l-persuna suggetta tircievi l-*Potential Breaches Letter*- l-istess stess jindika- ma jkun hemm ebda 'hsieb' predispost tal-Korp la illi jikkonferma dak in-nuqqas u wisq inqas tal-multa illi ser jimponi f'kaz illi n-nuqqas jigi kkonfermat. L-unika informazzjoni tal-Korp jista' jghaddi lill-persuna suggetta f'dak il-mument huma biss dettalji dwar in-nuqqasijiet li gew

rilevati mill-fergha supervizorja tieghu u konsegwentement jalloka zmien adegwat, kif fil-fatt ghamel, sabiex il-persuna suggetta tressaq il-posizzjoni taghha. Huwa biss wara li jkollu s-sottomissjonijiet tal-Persuna Suggetta illi l-Korp jersaq sabiex jiddeciedi jekk in-nuqqasijiet 'potenzjali' sarux nuqqasijiet 'reali' u jimponi l-konsegwenza amministrattiva, jekk ikun il-kaz.

27. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju, il-Korp "ma jipproponi li jimponi"ebda sanzjoni fl-ebda mument. Il-Korp javza li jkun jidher illi seta' kien hemm ksur ta' Ligi u jaghti d-dettalji kollha relattivi ghal dak il-ksur biex il-Persuna Suggetta tkun tista' tiddefendi ruhha. Madankollu, hija l-Ligi nnifisha li tipprovdi ghas-sanzjonijiet li ghandhom jigu imposti f'kaz ta'ksur ta' Ligi, u dan kif stabblit fir-Regolament 21. Ebda Persuna Suggetta li jigi indikat lilha xi ksur potenzjali kien hemm, ma' tista' tghid li ma tafx x'sanzjonijiet jistghu jigu impost- *ignorantia juris non excusat.*

28. Illi ghalhekk ukoll assolutament ma kien hemm ebda ksur tal-Artikoli 6(3) tal-Konvenzjoni u 39(6) (a) tal-Kostituzzjoni.

29. Illi jigi eccepit ukoll illi ebda disposizzjoni tal-Kap 373, tar-Regolamenti jew tal-*Implementing Procedures* ma tilledi d-dritt fondamentali kif sancit fl-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea.

30. Illi fl-ewwel lok l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 7 tal- Konvenzjoni Ewropea it-tnejn huma applikabbli biss fil-kamp kriminali, u ghalhekk ma jsibu ebda applikazzjoni fil-kaz odjern li jikkoncerna multi amministrattivi impost mir-Regolatur, dan kif gia eccepit hawn fuq.

31. Illi dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, fir-rigward tat-talba rikorrenti koncernanti l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni, dawn huma applikabbli biss fil-kamp kriminali, u ghalhekk ma jsibu ebda applikazzjoni fil-kaz odjern li jikkoncerna multa amministrattiva imposta mir-Regolatur, dan kif gia eccepit hawn fuq.

32. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju, t-talba rikorrenti fir-rigward tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea u l-Artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni ma tistax tintlaqa' in kwantu hija wahda generika li ma tidentifikax liema huma d-disposizzjonijiet tal-Ligi allegatament "generici".

33. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju, jigi eccepit li d-disposizzjonijiet tal-Ligi huma ampjament cari, certi u dettaljati u ma hemm ebda lok ta' dubbju dwar l-obbligi li jinkombu fuq il-persuna suggetta. F'dan ir-rigward, jigi rilevat illi fil-fatt ir-rikorrenti lanqas ma indikat liema huma dawk id-disposizzjonijiet li qieghda tallega li jilledu d-drittijiet taghha. Daqstant iehor huma

cari fil-Ligi l-multi li tista' tehel il-persuna suggetta - u ghalhekk, id-disposizzjonijiet tal-Ligi u regoli u regolamenti kollha sussidjarji, kif ukoll il-process ta' *compliance review* u d-decizjoni tal-Korp , bl-ebda mod ma jilledu d-drittijiet tar-rikorrenti.

34. Illi inoltre jigi eccepit illi l-Implementing Procedures m'humiex sempliciment linji gwida kif tallega r-rikorrenti izda jorbtu lil Persuni Suggetti ai termini tar-Regolament 17 tal-Ligi Sussidjarja 373.01 u ghalhekk l-obbligi hemm stabbiliti jinkombu fuq il-Persuni Suggetti Skond il-Ligi.

35. Illi jigi eccepit ukoll illi ebda parti mid-decizjoni tal-Korp, jew tal-mod kif iddecieda l-Korp, ma tilledi l-imsemmi artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Il-Ligi hija cara kif inghad u l-kwistjoni dwar jekk il-Korp esponent applikax il-Ligi sew jew le, ma hijiex kwistjoni ta' natura kostituzzjonali izda tirrigwarda l-mertu tal-kaz innifsu li jinsab pendenti quddiem l-Onorabbli Qorti tal-Appell, li tista' tvarja, thassar jew tikkonferma d-decizjoni tal-Korp.

36. Illi fi kwalsiasi kaz u minghajr pregudizzju ghas-suespost jigi rilevat ukoll illi huma min-natura ta' process amministrattiv illi l-entita' munita bil-poter decizjonarju jkollha element ta' diskrezzjoni fl-ezercizzju ta' dak il-poter decizjonarju taghha. B'daqshekk ma jfissirx li sehh xi ksur ta' xi drittijiet fundamentali

tal-Persuna Suggetta. Inoltre, u fi kwalsijasi kaz, il-Korp ezercita d-diskrezzjoni tieghu b'mod gust u ragjonevoli pero' din mhix kwistjoni ta' drittijiet fundamentali izda propju l-mertu tal-appell li ghadu pendenti quddiem il-Qorti tal-Appell. U kwindi in kwantu r-rikors huwa premess fuq il- mod kif il-Korp jezercita jew ezercita d-diskrezzjoni tieghu jew fuq il-mod kif jinterpreta jew interpreta l-ligi u r-regolamenti, it-talbiet ma jistghux jigu milqugha billi m'humiex talbiet ta' natura Kostituzzjonali jew Konvenzjonali izda huwa biss mertu tal-appell taht il-Ligi ordinarja. Dan huma semplicement tentattiv li jigi kkreat appell tat-tielet istanza, haga li certament il-ligi ma tittollerax u ma ghandux ikun il-process Kostituzzjonali jigi abbuzat b'dan il-mod.

37. Illi ghalhekk, id-disposizzjonijiet tal-Ligi u regoli u regolamenti kollha sussidjarji, l-*Implementing Procedures* kif ukoll il-processi ta' *compliance review* u d-decizjoni tal-Korp, bl-ebda mod ma jilledu l-artikolu 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea jew drittijiet ohra fondamentali u huma lkoll validi.

38. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-Artikoli 12A u/jew, 13 u/jew, 13A u/jew ,13B u/jew, 13C, u/jew 18u/jew 19 tal-Kap 373 tal-Ligijiet ta' Malta u/jew ir-Regolament 21, kif ukoll id-disposizzjonijiet tar-Regolamenti sussidjrji u l-*Implementing*

Procedures li abbazi taghhom il-Korp sab il-ksur tal-obbligi tar-rikorrenti, bl-ebda mod ma jilledu d-drittijiet fondamentali tas-socjeta' rikorrenti u l-Korp esponent fi kwalsijasi kaz mexa skond il-Ligi, inkluz fil-process li wassal ghad-decizjoni tieghu, u ma wettaq ebda ksur tad-drittijiet fundamentali tas-socjeta' rikorrenti u ghalhekk l-allegazzjonijiet tas-socjeta' rikorrenti huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt.

39. Illi ghalhekk ukoll l-esponent ma' jista' jigi ddikjarat responsabbli ta' l-ebda danni fil-konfront tar-rikorrenti.

40. Illi assolutament minghajr pregudizzju ghas-suespost, f'kaz li din il-Qorti jidhrilha li xi wahda jew aktar mit-talbiet tar-rikorrenti jimmeritaw li jigu milqugha (u dan qed jinghad purament ghall-grazzja tal-argument, billi l-Korp esponenti jidhiru li dawk it-talbiet ghandhom effettivament jigu michuda fl-interezza taghhom) allura f'dak il-kaz dikjarazzjoni ta' ksur ta' drittijiet fundamentali ghandha tkun sufficjenti u m'ghandux ikun il-kaz li l-Qorti tiffissa ebda kumpens jew danni.

41. Illi minghajr pregudizzju, jinghad ukoll illi ebda talba ghal hlas ta' danni m'ghandha tintlaqa' ghaliex ma saret ebda referenza fir-rikors promotorju dwar xi danni morali sofferti mir-rikorrenti u

wisq inqas saret talba ghal dikjarazzjoni ta' responsabbilta' ghal danni morali u talba ghal kwantifikazzjoni tal-istess.

42. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.

43. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet kollha suesposti, it-talbiet kollha kontenuti fir-rikors kostituzzjonali imressaq mir-rikorrenti N Trust Limited ghandhom jigu michuda fl-intier taghhom, bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti.'

Rat ix-xhieda, dokumentazzjoni u provi kollha fl-atti.

Rat illi fil-verbal tal-11 ta' Lulju, 2023 l-partijiet ghalqu l-provi taghhom u l-Qorti tat zmien lill-partijiet sabiex jipprezentaw in-noti ta' sottomissjonijiet taghhom u ddifferiet il-kawza ghad-decizjoni.

Rat is-sottomissjonijet fl-atti.

Rat l-atti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi permezz tar-rikors kostituzzjonali odjern is-socjeta' rikorrenti qed issostni li gew lezi d-drittijiet fundamentali taghha fit-termini tal-Artikolu 39(1), 39(6)(a) u 39(8) tal-Kostituzzjoni u l-Artikoli 6.1, 6.3 u l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea ghall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u Libertajiet Fundamentali u dan konsegwenza tal-proceduri li ttiehdu fil-konfront taghha mill-Korp intimat wara li s-socjeta' rikorrent giet assoggettata ghal 'review' tal-proceduri taghha u finalment l-istess Korp intimat impona penali ta' kwazi mitt elf Euro fuq l-istess socjeta' rikorrenti. Is-socjeta' rikorrenti talbet ghalhekk li din il-Qorti tiddikjara li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att Kontra Money Laundering (Kap.373 tal-Ligijiet ta' Malta), kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti Kontra Money Laundering u Finanzjar tat-terrorizmu (L.S 373.091 tal-Ligijiet ta' Malta) jilledu d-drittijiet fundamentali tas-socjeta' rikorrenti hekk kif protetti mill-Artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 6.1 tal-Konvenzjoni. Talbet ukoll ulterjorment jew alternattivament li din il-Qorti tiddikjara konsegwentement li l-Artikoli 12A, u/jew 13, u/jew 13 A, u/jew 13 B, 13 C u/jew 18, u/jew 19, tal-Att, kif ukoll ir-Regolament 21 tar-Regolamenti huma nulli u bla effett. Ulterjoment jew alternattivament talbet ukoll li din il-Qorti tiddikjara li l-mod kif tmexxiet l-investigazzjoni u l-process investigattiv li wassal biex il-Korp hareg id-Decizjoni,

inkluz il-mod kif inharget il-Minded Letter, jilledi l-Artikolu 6.3 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (6) (a) tal-Kostituzzjoni. Ulterjorment talbet ukoll illi l-Qorti tiddikjara li l-Artikolu 13 tal-Att, u/jew ir-Regolament 21 tar-Regolamenti u/jew certu dispożizzjonijiet tar-Regolamenti u/jew l-Implementing Procedures abbazi tal-liema l-Korp sab ksur li wasal għad-Decizjoni, jilledu l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Alternattivament jew ulterjoment talbet li din il-Qorti tiddikjara li d-Decizjoni, jew parti minnha, u l-mod kif iddecieda l-Korp jilledi l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni u/jew l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni. Konsegwentement talbet li din il-Qorti tiddikjara nulli u inattendibbli l-proceduri investigattivi ta' compliance li għamel il-Korp. Ulterjorment jew alternattivament illi tiddikjara nulli u inattendibbli id-Decizjoni, jew parti minnha, u thassarha kollha jew in parte. Finalment talbet li din il-Qorti tikkundanna lill-intimati, jew min minnhom, ihallsu d-danni morali għall-ksur tad-drittijiet fuq imsemmija fil-konfront taghha u taghti kull provvediment jew rimedju ieħor li din il-Qorti tqis li huwa opportun.

L-intimat Avukat tal-Istat jeccepixxi preliminarjament illi s-socjeta' rikorrenti ma ezawrixxietx ir-rimedji ordinarji qabel ma ntavolat il-kaz odjern tant illi gie prezentat appell kontra d-decizjoni tal-Korp. Eccepixxa ulterjorment illi l-artikoli tal-ligi attakkati ma jwasslu ghal ebda reat jew akkuza kriminali b'dana li allura ma japplikax l-

artikolu 39 (1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta. Fil-mertu jeccepixxi li t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati u jaghti r-ragunijiet tieghu w'ghalhekk jitlob li din il-Qorti tichad it-talbiet tas-socjeta' rikorrenti.

Illi l-Korp intimat da parti tieghu ukoll jeccepixxi preliminarjament in-nuqqas ta' ezawriment tar-rimedji ordinarji, l-intempestivita' tal-azzjoni minhabba l-appell pendenti u li mhux il-legittimu kontradittur. Fil-mertu jeccepixxi li l-ligijiet in kwistjoni ma jilledux id-drittijirt fundamentali tar-rikorrenti u jelenka r-ragunijiet tieghu.

Provi:

Illi fil-mertu l-Qorti rat id-dokumentazzjoni annessa mar-rikors promotorju fosthom l-ittra ta' decizjoni mibghuta mill-FIAU lir-rikorrenti datata 16 ta' Marzu, 2022 (fol. 20) li permezz taghha l-kumpanija giet infurmata li l-kaz taghha gie mghoddi lill-Compliance Monitoring Committee fi hdan l-istess FIAU u wkoll x' konkluzjonijiet wasal ghalihom fosthom l-imposizzjoni ta' multi fl-ammont totali ta' €94,868 u l-kopja tar-rikors tal-appell intavolat mis-socjeta rikorrenti a fol. 33 et seq tal-process.

Rat ukoll l-ittra datata 25 ta' Jannar, 2022 mibghuta mill-FIAU lis-socjeta' rikorrenti li permezz taghha giet infurmatha bil-

konkluzjonijiet taghha wara li sar 'compliance review' da parti tal-istess FIAU (fol. 50 et seq). Rat li fl-ahhar ta' din l-ittra l-FIAU stiednet lis-socjeta' rikorrenti sabiex bil-miktub fi zmien hmistax-il gurnata tissottometti rapprezentazzjonijiet jew kjarifikazzjonijiet dwar dak li nstab mill-FIAU li jindika ksur potenzjali tal-ligi. Tinfurmaha wkoll li dawn is-sottomissjonijiet jigu mghoddija lill-'Compliance Monitoring Committee' li jista' jwassal ghall-imposizzjoni ta' multi.

Finalment izda l-ittra taqra kif isegwi:

'The FIAU would like to make it clear that the contents of this letter are without prejudice to any other regulatory action that may be taken against yourself for breach of the PMLFTR and the IPs.'

Rat l-affidavit ta' **Dr. Antoine Naudi** azzjonist u direttur tas-socjeta' N Trust Limited kif ukoll rapprezentant legali u gudizzjarju tal-istess kumpannija, finalment huwa wkoll segreatarju. Jghid li s-socjeta' rikorrenti giet kostitwita fit-12 ta' Lulju 2007 u li stante li toffri servizzi ta' fiducjarja kif ukoll servizzi anicallari bhala 'corporate services provider' hija tikwalifika bhala 'persuna soggetta' fit-termini tar-REgolamenti kontra Money Laundering u finanzjar ta' Terrorizmu (L.S. 373.01 tal-Ligijiet ta' Malta).

Izid illi bejn il-11 u s-26 ta' Novembru 2021 saret 'offsite investigation' mill-FIAU fuq l-operat tas-socjeta' u fost affarijiet ohra saret ukoll laqgha mieghu bhala l-Money Laundering Reporting Officer tas-socjeta. Permezz tal-ittra datata 25 ta' Jannar, 2022 (gia msemmija aktar il-fuq) is-socjeta' giet infurmata li l-Korp kien sab certu nuqqasijiet u giet mistiedna taghmel risposta fi zmien biss hmistax-il gurnata. F'dik l-ittra mkien ma semmew l-ammonti tal-penali li kien hemm il-hsieb li jigu mposti. Jghid li waqt l-investigazzjoni u waqt il-meeting l-ufficcjali tal-FIAU mkien ma kienu ndikaw li kienu sabu xi nuqqasijiet. N Trust irrispondiet permezz ta' ittra dtata 8 ta' F rar, 2022 li jghid li qed jannetti mal-affidavit izda l-Qorti ma sabitx din l-ittra annessa. Jghid li l-FIAU ma tax kaz tar-raprezentazzjonijiet u xorta ghaddha sabiex jimponi multa ta' €94,868 permezz ta' ittra datata 16 ta' Marzu, 2022 (li wkoll gia saret referenza ghaliha aktar il-fuq). Skont dan ix-xhud il-Korp intimat sab:

'nuqqasijiet fil-konfront tan-nuqqas ta' rapport ta' tranzazzjonijiet suspettuza jew attivita' suspettuza, nuqqas li tibni profil tal-klijent komprensiv, nuqqas li taghmel moniteragg kontinwu u fin-nuqqas li ssir Enhanced Due Diligence, kif ukoll ohrajn.'

Izid illi:

'l-Korp sahansitra ghamel konsierazzjonijiet godda li ma kienux originarjament inkluzi fl-ewwel ittra tieghu tal-25 ta' Jannar 2022.'

Jixhed li l-maggor parti tas-sejbien u d-decizjoni tal-Korp huwa bbazzat fuq interpretazzjoni suggettiva ghall-ahhar ta' regoli generali b'dana li s-socjeta' rikorrenti ma setghetx tkun taf x'kienu l-aspettattivi tal-Korp minnha sabiex tkun kunsidrata bhala konformi mal-ligi.

Izid illi l-Korp ghazel li jinjora hafna mir-risposta filwaqt li s-socjeta' rikorrenti lanqas giet mistiedna tattendi ghas-seduta tal-Compliance Monitoring Committee u wisq anqas thalliet taghmel sottomissjonijiet jew tressaq xi xhieda. Jghid li minn din id-decizjoni gie ntavolat appell.

Rat id-dokument esebit mis-socjeta' rikorrenti intitolat 'Business Risk Assessment Guidelines' mahrug mill-FIAU datata 9 ta' April, 2021 esebit a fol 86 et seq tal-process, rat id-dokument intitolat Enforcement Factsheet datata 4 ta' Mejju, 2021 a fol. 95 et seq u rat il-kontenut tal-istess dokumenti. Rat ukoll il-kopja ta' mistoqsija Parlamentali numru 17786 a fol. 134 tal-process datata 11 ta' Dicembru, 2020 mill-liema dokument johrog x'jigri mill-flus li l-FIAU tigbor mill-imposizzjoni tal-multi u cioe' li dawn jinzammu bhala parti mill-Budget tal-FIAU sakemm ma jmorrux oltre dak li jkun gie vvutat ghall-istess FIAU fil-Budget.

Rat in-nota tal-Korp intimat a fol. 135 tal-porcess li permezz taghha il-Korp intimat esebixxa d-dokumentazzjoni segwenti:

A. Sanctions Policy applikabbli fi zmien tal-compliance review ta' N Trust Limited a fol. 136 et seq tal-process li fih jinghad li huwa approvat mill-FIAU bid-data tat-28 ta' Mejju, 2020 u hadet nota tal-kontenut tal-istess dokument. Rat li dan id-dokument jelenka l-minimu u l-massimu tal-multi msejjha bhala amministrattivi li jistghu jigu mposti b'dana li jigu ndikati wkoll l-ammonti ta' miljun Euro u hames miljun Euro fejn applikabbli. Jindika wkoll li r-rapporti jsiru mill-'Enforcement Section' tal-FIAU u li f'kaz ta' suspett ta' attivita' kriminali l-'enforcement section' ghandha l-fakulta' li tirraporta din l-attivita kemm mal-FIAU kif ukoll mal-awtoritajiet l-ohra koncernati;

B. Implementing Procedures applikabbli fi zmien tal-compliance review ta' N Trust Limited a fol 162 et seq tal-process u hadet nota tal-kontenut tal-istess tenut kont li dan jikkonsisti f'dokument ta' procedura applikabbli lill-persuni suggetti u li jikkonsisti f'284 pagna;

C. Kopja tal-minuti tal-laqgha tal-Compliance Monitoring Committee fejn giet diskussa l-compliance review fuq is-socjeta' rikorrent u fejn ittiehdet decizjoni finali kontra s-socjeta' rikorrenti

a fol. 445 et seq tal-process u rat il-kontenut tal-istess. Partikolarment rat li dan il-Kumitat kien immexxi minn Kenneth Farrugia id-direttur tal-FIAU bhala Chairperson, Jeanise Attard bhala segretarja (indikata wkoll bhala Secretary Enforcement), bhala membri hemm indikat Jonathan Phyall (Head – Legal Affairs) u Elena Tabona (Head-Enforcement). Jirrizulta wkoll li attenda certu Brandon Agius imsejjah bhala 'Associate- Enforcement' u fil-minuti jinghad li issejjah bhala 'the enforcement official in charge of this case file.' Fl-istess minuti jinghad li saret referenza ghar-raprezentazzjonijiet tal-Kumpanija tant illi f'wahda mill-konsiderazzjonijiet il-Kumitat jghid li qed jistrieh fuq dak li sostniet il-kumpanija u mhux ser jiehu passi oltre dwar l-istess. Rat ukoll il-konkluzjoni finali tal-Kumitat a fol. 459 tal-process li wasslet ghall-imposizzjoni ta' piena suppost ridotta fis-somma ta' €94,868;

D. Kopja tas-Sanction Tool relattiva ghall-kumpannija rikorrenti a fol. 461 tal-process f'liema sanction tool il-Qorti rat li l-Kumitat jinkludi certu informazzjoni finanzjarja relattiva ghas-socjeta' rikorrenti sabiex jasal ghall-ammont tal-multi li ghandhom jigu mposti.

E: Dokument intitolat 'Compliance Monitoring Committee: Governing Principles and Framework' a fol. 466 et seq tal-process liema dokument jidentifika t-'terms of reference' u l-procedura li fuqha jimxi l-Kumitat. Il-Qorti rat li mkien f'dan id-dokument ma

jigi provdut li s-socjeta li tkun qed issir ir-'review' taghha tista' tkun prezenti quddiem il-Kumitat aktar u aktar ma jinghad xejn dwar xi jedd li taghmel rapprezentazzjonijiet waqt il-laqgha tal-kumitat. Bil-kontra izda l-'enforcement section' tal-istes FIAU tinghata l-opportunita' li tressaq il-kaz dal vivo quddiem il-Kumitat qabel ma tittiehed decizjoni.

Rat ix-xhieda ta' **Kenneth Farrugia** a fol. 483 et seq tal-process Direttur tal-Korp intimat. Fl-aktar partijiet rilevanti tax-xhieda tieghu, dwar kif gie deciz li jsir rapport dwar is-socjeta' rikorrenti jghid li l-FIAU tiddeciedi lil min tinvestiga permezz tas-sistema CASPAR li hija sistema kompjuterizzata li fiha tidhol diversa informazzjoni mir-regolaturi w'anki mill-entitajiet jew individwi koncernati u wkoll tidhol 'adverse news' ghaliex hemm diversi 'pillars' u finalment din is-sistema tohrog ismijiet ta' entitajiet 'high-risk'. Fix-xhieda jghid li din is-sistema giet maqbula mill-Kummissjoni Ewropea u l-'European Banking Authority' u giet ukoll riveduta mill-Moneyval u l-FATF. Is-sistema taghti lista u huma jimxu maghha, finalment jiddeciedi s-'supervision section' lil min jinvestiga ghandu fi hdanu 'risk assessment team'.

Jixhed li l-irwol tal-FIAU huwa doppju, wiehed analitiku fejn tircievi rapporti u t-tieni wiehed huwa dak supervizorju fejn jissorveljaw madwar 2400 suggett f'Malta partikolarment li qed jimxu mar-regolamenti. Izid li ghandha zewg rwoli ohra wiehed

tramite s-Central bank li permezz tieghu jipprovdu lista ta' kull min ghandu kont il-bank f'Malta u l-iehor huwa s-sorveljanza fuq transazzjonijiet f'kontanti.

Jixhed li fil-parti supervizorja l-FIAU ghandha zewg units differenti li jiehdu hsieb, dik il-parti li hija inkarigata mis-selezzjoni tar-riskju u taghmel l-intervent billi tmur ghand is-'subject person' u taghmel ir-review tal-kontrolli u r-remit taghha jieqaf hemm malli tohrog ir-rapport li jissejjah potential breaches letter. Minn hemm jitolbu li s-'subject person' jaghmel ir-rapprezentazzjonijiet tieghu u mbaghad tiehu over sezzjoni ohra li jsejjahha bhala l-enforcement section taghna. Din tara xi jkun il-kaz, xi jkun kiteb is-'supervisor', xi tkun kitbet is-socjeta' u tmur quddiem il-kumitat. In kontro-ezami jghid li dawn iz-zewg sezzjonijiet huma separati – 'l-ufficcjali huma totalment differenti minn xulxin' u jispecifika li dan ilu mis-sena 2018 (fol. 496).

Dwar il-Kumitat li jiddeciedi jixhed li dan huwa ssettjat taht il-ligi u huwa msejjah 'Compliance Monitoring Committee' maghmul minnu jew mid-'deputy director' flimkien mal-'head of enforcment' u persuna ohra mis-sezzjoni legali. Jigi mressaq quddiemu xi jkun qal is-'supervisor' u s-'subject person' u l-Kumitat jevalwa dan kollu u jiddeciedi x'azzjonijiet ghandhom jittiehdu.

Izid li r-rapprezentazzjonijiet tas-subject person imorru dirett ghand l-enforcement section mhux ghand is-supervisor. Jghid li fil-kaz tas-socjeta' rikorrenti r-rapprezentazzjonijiet quddiem il-kumitat probabilment saru oralment.

Id-decizjoni tittiehed b'vot meta ma jaqblux. Ikompli jixhed illi:

'Fil-maggor parti tal-kazijiet jekk ghandek breach, ix-xoghol ikun sar jigifieri jkollok l-evidenza, qed tara l-breach, qed tara x'qal, xippreenta, gieli waqqajna l-findings …'

Kollox jigi dokumentat fil-minuti. Mistoqsi dwar id-dokument esebit a fol. 466 li jipprovdi t-'terms of reference' tal-Kumitat jghid li dan mhux disponibbli *on-line* u huwa kunfidenzjali, protett bil-ligi li jibqa' kunfidenzjali. L-'enforcement section' ghandhom access ghalih izda s-'supervisors' m'ghandhomx. Jikkonferma li n-nies kollha li kienu fuq il-Kumitat li ddecieda dwar il-kumpanija rikorrenti huma lkoll impjegati tal-FIAU u li tlieta minnhom ghandhom il-vot. Kien hemm Brendan Agius mill-'enforcement' li jircievi r-rapprezentazzjonijiet. Mistoqsi kienx hemm xi hadd li kien mistieden jattendi jghid li le u li hadd ma talab biex ikun prezenti jghid izda li dak iz-zmien is-socjeta' ma kinitx notifikata biex tattendi. Il-ligi ma kinitx tipprovdi jekk ghandux jigi mitlub jattendi jew le, fi kliem ix-xhud fil-ligi hemm *vacuum*. Izid li llum bdew jiktbu li jistghu jiltaqghu mal-Kumitat. Fiz-zmien li saret il-

laqgha tal-Kumitat dwar is-socjeta' rikorrenti, ma kienux jaccettaw li jkunu prezenti. Illum jiktbu li jista' jigi quddiem il-Kumitat jaghmel ir-rapprezentazzjonijiet tieghu mbaghad jitlaq ma jibqax hemm waqt id-deliberazzjoni.

Dwar is-'sanctions policy' esebita a fol. 136 tal-process jghid li din hija dokument intern u li s-subject person ma jkollux access ghalih waqt is-'supervisory review' tieghu jew waqt l-intervent tieghu. Is-'subject person' ikollu l-pubblikazzjoni ta' multi li wehlu 'subject persons' ohra li jtellghu fuq l-internet – 'case study' biex dak li jkun jifhem. It-'turnover' tal-kumpanija hija wahda mill-fatturi li s-'sanction policy' tiehu in konsiderazzjoni.

Dan ix-xhud ikompli jixhed in kontro-ezami a fol. 798 et seq tal-process. Jghid li ilu fil-kariga mis-sena 2017, kienet harget sejha pubblika ghall-kariga u l-kariga tieghu hija wahda fuq bazi indefinita. Jghid li d-decizjonijiet fi hdan l-FIAU jittiehdu lkoll mid-direttur u mill-kumitati stabbiliti mil-ligi fl-'areas' differenti u li l-indipendenza tal-FIAU fl-irwol taghha hija krucjali. Jispjega li wahda mill-irwoli tal-FIAU hija dik ta' 'financial intelligence unit' fejn jigbru l-intelligenza mis-'subject persons' u mill-entitajiet rispettivi. Fil-kaz odjern dak li wassal ghall-ittra sanzjonarja gie kollu mill-funzjoni supervizorja tal-FIAU li tara li l-persuna qed timxi mal-obbligi taghha fuq mizuri ta' prevenzjoni ta' hasil ta' flus fil-ligi mbaghad il-Kumitat x'azzjoni jiehu jekk ma tkunx.

Filwaqt li jerga' jaghmel referenza ghas-sistema CASPAR jghid li r-'risk based approach' johrog mir-rakomandazzjonijiet tal-FATF standards apparti entitajiet ohra. Din it-'tool' kienet giet zviluppata fis-sena 2018. Dwar is-'supervisory' u l-'enforcement section' jikkonferma li fis-sena 2018 ittiehdet decizjoni li dawn jigu sseparati biex ikun hemm awtonomija bejn il-persuni li jaghmlu l-funzjoni ta' supervizjoni u dawk tal-infurzar. Il-kaz tas-socjeta' rikorrenti kien taht is-sistema l-gdida ghalhekk f'dan il-kaz il-persuni fi hdan is-supervizjoni u l-infurzar ma kienux l-istess. Il-persuna li tressaq l-infurzar ma jkollha x'taqsam xejn mad-decizjoni tal-Kumitat u ma jiffurmax parti mill-Kumitat.

Mistoqsi dwar kif jigu reklutati l-persuni fi hdan is-'supervisory section' u l-'enforcement section' jghid li jrid ikollhom certu 'background' ezempju fil-finanzi, legali jew 'insurance', jkun hemm procedura ta' reklutagg u anki jipprezentaw 'case studies' u jridu wkoll jghaddu minn 'security clearance'. Wara li jigu mpjegati jinghataw tahrig ulterjuri fuq il-hasil ta' flus u dan ghal certu sieghat ta' tahrig fis-sena.

Rat a fol. 500 et seq ix-xhieda ta' **Elena Tabone**, Kap tal-'Enforcement Section' fi hdan l-FIAU. Tkompli fuq ix-xhieda tax-xhud ta' qabilha u tghid li l-FIAU maqsuma f'sezzjonijiet differenti u li l-'enforcement' hija sezzjoni minnhom li tidhol wara li s-

'supervisor' jkun ghamel ir-rapport. Skontha jergghu jibdew l-affarijiet mill-bidu wara li jaraw is-'supervisor' xi jkun sab, jaraw ir-rapprezentazzjonijiet u kollox jigu prezentat lill-'Compliance Monitoring Committee'. Il-'findings' kollha jitilghu ghand il-Kumitat. Huwa s-'supervisor' li jlesti d-dokumentazzjoni kollha u l-'enforcement' izidu taghhom. Il-membri tal-Kumitat ikollhom access ghal dan kollu.

Mistoqsija dwar it-tibdil fil-funzjonijiet fi hdan l-FIAU tghid li fil-bidu s-'supervision' u l-'enfrocement' kienu taht tim wiehed izda mbaghad dawn inqasmu. Fil-kaz odjern tixhed:

'l-enforcement section kienet li hadet hsieb taghmel qisu r-re-examination ta' dak li sab is-supervisor u tar-rapresentazjonijiet l i ghandna u s-supervision makienx qieghed hemmhekk w aqt ic-CMC. . .' (fol. 503)

Tixhed li zgur mis-sena 2020 kien hemm zewg kapijiet fi hdan iz-zewg sezzionijiet filwaqt li qabel kien hemm perjodu ta' transazzjoni. Tghid izda li hi fis-sena 2020 lahqet zmien fejn kien ghad hemm certu 'overlapping' bejn iz-zewg timijiet. Ukoll, bhax-xhud ta' qabilha, tispjega min huma l-membri tal-Kumitat li johrog li lkoll huma impjegati tal-FIAU. Tghid ukoll li Brandon Agius huwa 'associate' fl-'enforcement' u li jkun prezenti quddiem il-Kumitat sabiex jipprezenta l-kaz lill-kumitat u li m'ghandux vot.

Tikkonferma li s-socjeta' rikorrenti ma kinitx prezenti ghal laqgha tal-Kumitat.

Mistoqsija dwar l-irwol taghha meta jkun hemm investigazzjoni partikolari fil-kaz tar-rikorrenti odjerna tghid li x-xoghlha huwa li flimkien mal-'managers' taghha tara lil min ser tassenja l-kaz skont il-kompetenza taghhom, tidhol eventwalment fil-kaz bhala parti mill-Kumitat u skont hi ma tmurx tghid lil min ta tahtha hija tassenja l-kaz jekk il-kaz huwa wiehed tajjeb jew le. Tikkonferma izda li f'kaz ta' diffikultajet mis-subordinati taghha huma ghandhom 'open door policy' u jistghu jirreferu lilha. Tispjega fix-xhieda taghha l-varjazzjonijiet fil-multi minn dawk zghar, ghal dawk ferm akbar u wkoll f'kaz ta' dawk li huma ripettitivi. Taghmel referenza ghas-'sanctions policy' msemmija mix-xhud precedenti. Izzid li s-'sanctions policy' saret fuq medda ta' zmien, fil-parametri tal-ligi u approvata u fil-parametri ta' entitatjiet li jissupervizjonaw l-FIAU bhall-European Bank Authority, IMF, FATF, Moneyval ecc. Din il-'policy' izda hija wahda kunfidenzjali u mhux disponibbli barra l-FIAU inkluz li mihiex disponibbli ghas-'subject person'. Minn din il-'policy' harget is-'sanction tool' u x-xhud tispjega din kif tahdem billi jittiehdu in konsiderazzjoni certu fatturi li jwassalu ghall-'administrative measure' imposta. It-'tool' tigi mimlija mill-Kumitat skont il-'findings' taghhom tal-kaz fosthom kriterji tas-serjeta' tal-'breach' ghalkemm finalment jekk jaraw li l -ammont ma jaghmilx sens mac-cirkostanzi tal-kaz jidhol

l-element uman. Tikkonferma li bhala fattur jiehdu kont tat-'turnover' tal-kumpanija kif sar fil-kaz odjern. Tixhed li tnizzel fit-tool 'turnover' annwali ta' €100,000 . Mistoqsija allura kif il-multa imposta kienet ta' €94,000 tghid li jiehdu in konsiderazzjoni wkoll it-tul tas-servizz offert mill-kumpanija.

Din ix-xhud xehdet in kontro-ezami u wkoll in ezami a fol. 807 et seq tal-process fejn tikkonferma d-dokumentazzjoni kollha esebita permezz tan-nota 551 et seq tal-process elenkati aktar l-isfel u tispjega din id-dokumentazzjoni. Tghid li waqt il-review l-persuna suggetta tkun prezenti u tintalab informazzjoni minghandha.

Dwar kif issir il-procedura tghid li s-supervisor jinformha lis-'subject person' bil-'findings' tieghu u jinfurmah li issa r-rapprezentazzjonijiet tieghu irid jibghathom lill-'enforcement section', tkompli:

'Prattikament l-enforcement officer umbaghad ha jkun ir-responsabbli biex jiffacilita d-diskussjoni lill-kumitat, meta l-kumitat jitlaqqa biex jiddiskuti l-kaz. Il-kumitat ha jkollu access ghal din l-informazzjoni kollha, so bhala kumitat ikun hemm access ghar-report, evidenza kemm minn naha tas-subject person u kemm minn naha tas-supervisor u l-enforcement officer idur finding

finding mal-kumitat fejn ikun qed jispjega x'qal is-supervisor u minnn ahal-ohra x'qal is-subject person.' (fol 813)

Izzid li l-Kumitat idur 'finding', 'finding' u kull wahda jiddeciedi jekk kienx hemm ksur jew le. Dwar il-qasma bejn iz-zewg sezzjonijiet tikkonferma li din kienet definittiva f'Ottubru tas-sena 2020. Tixhed ukoll li fi kwalunke kaz qatt ma kien hemm hadd mis-sezzjoni tas-supervizjoni li kienu ukoll membru tal-Kumitat. Izzid li finalment il-Kumitat jiddeciedi jekk kienx hemm ksur fuq il-'findings' tas-'supervisor'. La darba jigi deciz li kien hemm ksur allura l-Kumitat jghaddi ghad-decizjoni dwar l-'administrative measure'. Tghid li jista' jkun hemm decizjoni li kien hemm ksur izda ma tigix imposta 'administrative measure' jiddependi fuq il-livell ta' serjeta'. La darba tittiehed id-decizjoni tinhareg is-'sanction letter'. Dwar il-multi tixhed:

'. . . l-bazi ta' multa hija l-bazi legali taht regulation twenty-one (21) so hemmhekk hemm il-parametri fil-ligi tal-ammonti li l-FIAU tista timponi, u dawk qieghdin embedded fis-sanctions tool lil -kumitat juza biex jigi gwidat ghall-ammont tal-multa li ghandu jimponi.' (fol. 815)

L-ghan ta' din it-'tool' huwa li wiehed jimponi 'proportionate, effective u dissuasive administrative penalties' dan wara li l-pajjiz instab fi ksur tal-ligi tal-Unjoni. Din it-'tool' giet approvata mill-

UE u Moneyval. Taghti wkoll lista(fol. 816) ta' dak li jigi mnizzel f'din it-'tool' biex il-Kumitat jasal ghall-ammont.

Dwar il-pubblikazzjoni tal-mizura mposta tghid li kull piena amministrattiva li taqbez il-€50,000 bilfors trid tigi ppublikata bil-ligi fuq il-websajt tal-FIAU bl-isem flimkien ma' sommarju ta' dak ghall-imposizzjoni taghha. F'kaz ta' appell, id-direttiva timponi li l-pubblikazzjoni tigi aggornata f'dan is-sens. Meta jsir appell l-inkartament kollu tal-Korp dwar il-kaz jghaddi ghand il-Qorti tal-Appell. B'ordni tal-Qorti wkoll kull kaz jipprovdu l-istatistika tal-kazijiet kollha tal-FIAU lill-Qorti. Tghid ukoll li f'hafna mill-appelli jinstemghu ix-xhieda u hi spiss tkun wahda minnhom imsejha minn naha jew minn ohra. Tikkonferma wkoll li s-'CMC process flow' esebit bhala dokument G mill-korp intimat huwa dokument intern preparat mill-Korp sabiex jigi spjegat il-process intern lill-Qorti. Tikkonferma wkoll li s-socjeta' rikorrenti ma kinitx infurmata li kellha l-fakulta li titlob laqgha ghalhekk dan id-dokument G ma jirriflettix is-sitwazzjoni fil-kaz tar-rikorrenti. Taqbel li la giet infurmata bil-miktub u lanqas kien pubbliku li tista' tintalab laqgha. Is-'subject person' ma jistax ikun prezenti ghad-deliberazzjoni tal-Kumitat fi kwalunkwe kaz anki kieku talbet li tkun prezenti. Id-deliberazzjoni ssir biss mill-membri tal-Kumitat biss. Ikun hemm izda prezenti l-'associate' tal-'enforcement section' imma ma jiehux decizjoni. Taqbel li Brendan Agius li kien prezenti ghan-nom tal-'enforcement' huwa parti mit-tim li tmexxi

hi. Tikkonferma li s-'sanctions policy' mhijiex 'available' ghall-pubbliku. Is-subject persons jafu li din tezisti ghaliex johorgu l-'annual reports' u jkun hemm 'summary'. Wara li tigi mdahhla l -informazzjoni u tigi generata is-'sanction tool' il-Kumitat jara jekk din taghmilx sens jew le. Dak li jigi mdahhal fis-'sanctions tool' ma jigix ikkomunikat lis-'subject person'. Tikkonferma li fil-kaz tas-socjeta' rikorrenti hadu in konsiderazzjoni iz-zmien li l-kumpanija damet toffri s-servizzi. Mistoqsija jekk hadux in konsiderazzjoni l-fatt li fis-sena 2019 l-kumpanija ghamlet biss profitt ta' €40,000 u s-sena ta' wara telf ta' kwazi €3,000 tirrispondi li jiehdu in konsiderazzojni it-'turnover' li jgibu mill-financial statements tal-kumpanija. Mitluba jekk l-FIAU talbitx 'remediation plan' f'dan il-kaz tghid li le ghaliex il-kumpaniji li kienu nvoluti nghalqu.

Rat a fol. 513 et seq il-kopja tal-kontijiet awdidjati tas-socjeta' rikorrenti mis-sena 2019 sas-sena 2020 u hadet kont tal-kontenut taghhom.

Rat a fol. 551 tal-process in-nota li permezz taghha l-Korp intimat esebixxa numru ta' dokumentazzjoni (li uhud minnhom gia kienu jinsabu esebiti fl-atti mir-rikorrenti) fosthom:

(i) 'Notification letter' li permezz taghha r-rikorrenti giet avzata l ikienet ser isir 'compliance certification' datata 2 ta' Novembru,2021 a fol. 552 tal-process;

(ii) 'Compliance review report' mahrug mill-Korp intimat fil-konfront tar-rikorrenti datat 25 ta'Jannar, 2022 a fol. 556 tal-process;
(iii) Kopja tar-rapprezentazzjonijiet tal-Kumpanija rikorrenti mibghuta lill-Korp intimat a fol. 570 et seq tal-process;
(iv) 'Sanction letter' datata 16 ta' Marzu, 2022 a fol. 635 tal-process;
(v) Il-Pubblikazzjoni tas-sanzjoni mposta skont il-ligi a fol. 649 tal-process;
(vi) Ezempju ta' kif tigi mibdula pubblikazzjoni meta jigi ntavolat appell a fol. 653 tal-process;
(vii) 'Process Flow Chart' a fol. 659 tal-process;
(viii) Pubblikazzjoni intitolata 'Publication of AML/CFT Administrative Measures: Polices and Procedures' a fol. 660 tal-process;
(ix) dokument li jevidenzja li gie ntavolat appell mid-decizjoni tal-Korp intimat fil-Qorti tal-Appell nhar l-4 ta' April, 2022 (a fol. 664 tal-process);
(x) estratt tas-sit elettroniku tal-Qorti sabiex juri li dawn -appelli normalment idumu aktar mis-sitt xhur stipulati fil-ligi biex jinghalqu (fol. 668 tal-process);
(xi) Verbal tal-Qorti tal-Appell datat 16 ta' Dicembru, 2022 a fol. tal-process;
(xii) Dokument intitolat 'Fifth Round Mutual Evaluation Report tal-MONEYVAL' li jirreferi ghas-sitwazjoni f'Malta mahrug fis-sena 2019 a fol. 681 et seq tal-process.

Eccezzjoni tan-Non ezawriment tar-rimedji ordinarji u l-intempestivita' stante l-appell:

Illi din il-Qorti tqis li m'ghandhiex ghalfejn ittawwal wisq fuq din l-eccezzjoni. Ir-rimedji ordinarji alternattivi li qed isostnu l-intimati huma dawk ta' dritt ta' appell tar-rikorrenti fil-mertu tal-kaz u fuq il-multa mposta quddiem il-Qorti tal-Appell. Fil-kaz odjern is-socjeta' rikorrenti qed tallega ksur tal-jeddijiet fundamentali taghha liema allegazzjonijiet, skont il-ligi, jigu mistharga minn din il-Qorti fil-kompetenza kostituzzjonali taghha u konsegwentement mill-Qorti Kostituzzjonali f'kaz ta' appell. Johrog car li t-talbiet odjerni sabiex jigi dikjarat ksur tal-jedd fundamentali tar-rikorrent ma jistghux jitressqu quddiem il-Qorti tal-Appell b'dana li allura l-eccezzjoni tan-non ezawriment tar-rimedji ordinarji tfalli. Tfalli wkoll l-eccezzjoni tal-intempestivita'. Il-Qorti ghalhekk ser tghaddi sabiex tichad ukoll dawn l-eccezzjonijiet.

Eccezzjoni tal-Legittimu kontradittur:-

Il-Korp intimat jeccepixxi li mhux il-legittimu kontradittur. Il-Qorti rat li permezz tal-kawza odjerna s-socjeta' rikorrenti qed tattakka l-mod kif il-Korp intimat mexxa l-investigazzjoni u l-process li wassal ghad-decizjoni fil-konfront tieghu u l-imposizzjoni tal-multi fejn tallega li agixxa bi ksur tal-Artikoli 39 tal-Kostituzzjoni u l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni stante li il-piena giet imposta mill-istess

entita' li nvestigat minghajr mal-process gie mismugh bil-garanziji ghal smiegh xieraq. Evidentement l-ezitu tal-proceduri odjerni jaffettwa l-operat tal-Korp intimat anki jekk dan jagixxi fil-parametri tal-ligi li jikkostitwuh u li huma appuntu dawn il-ligijiet li qed jigu attakkati u f'dan is-sens huwa wkoll legittimu kontradittur f'dawn il-proceduri. Inoltre *dato ma non concesso* li din il-Qorti taghti r-rimedji mitluba mis-socjeta' rikorrenti dawn jinvolvu direttament lill-istess Korp intimat. Il-Qorti sejra ghalhekk tichad din l-eccezzjoni.

Fir-rigward tat-talba ndikata bl-ittra c, l-Korp intimat jeccepixxi li t-talba hija wisq generika:

Illi effettivament fir-rikors promotorju taghha kif ukoll f'din it-talba partikolari s-socjeta' rikorrenti tindika diversi artikoli tal-Kap 373, l-Att dwar il-Money Laundering u r-regolament 21 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 373.01, Regolamenti Kontra Money Laundering u Finanzjarji ta' Terrorizmu bhala li huma allegatament lesivi tal-jedd ghal smiegh xieraq. Illi kemm mir-rikors promotorju kif ukoll waqt is-smiegh tal-kaz odjern rrizulta li dak li effettivament qed tattakka s-socjeta' r-rikorrenti huwa l-ezercizzju tal-poter tal-Korp intimat kif moghti lilu mil-ligi li jimponi multi amministrattivi mhux zghar billi fl-ewwel lok hu stess jinvestiga lill-entita koncernata u hu stess jiddeciedi jekk hemmx il-htija u jimponi l-multa. Dan il-poter tal-Korp intimat u l-mod kif

effettivament is-socjeta' li tkun qed tigi analizzata tigi nfurmata b'dak kollu li jkun qed isehh, bl-allegazzjonijiet fil-konfront taghha u l-jedd li taghmel risposta, johrog mill-assjem tal-ligi kollha kif miktub u mhux minn qari ta' xi artikolu partikolari allura jirrizulta li r-rikorrenti ghamlet sew li ndikat l-investigazzjoni fit-termini tal-Kap. 373 kollu u wkoll il-Legislazzjoni Sussidjarja 373.01 shiha ai fini ta' din it-talba stante li huwa l-ezercizzju shih tal-operat tal-Korp intimat li qed jigi attakkat bhala li huwa fi ksur tad-drittijiet fundamentali tas-socjeta' rikorrenti. Il-Qorti ghalhekk ser tghaddi sabiex tichad ukoll dawn l-eccezzjonijiet.

Mertu:-

Illi fil-mertu fl-ewwel lok din il-Qorti taghmel referenza ghal decizjoni recenti tal-Prim'Awla Tal-Qorti Civili fis-sezzjoni Kostituzzonali taghha datata 24 ta' Mejju, 2023 (175/2022) fl-ismijiet **Insignia Cards Limited vs. l-FIAU u l-Avukat tal-Istat** fejn dwar ilmenti simili relattivi ghall-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni inghad kif isegwi:

'17. Sorvolati dawn il-kwistjonijiet preliminari, il-Qorti issa ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-mertu tal-ilment li qiegħed jitressaq quddiemha mis-soċjetà rikorrenti. Tagħraf li permezz tal-ewwel talba tagħha, hija qegħda tippretendi li din il-Qorti tiddikjara li l-artikoli 12A u/jew 13 u/jew 13A u/jew 13B, 13Ċ u/jew 18 u/jew

19 tal-Kap. 373, flimkien mar-regolament 21 tar-Regolamenti jiksru d-drittijiet fundamentali tagħha hekk kif protetti mis-subartikolu 39(1) tal- Kostituzzjoni u/jew is-subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni.

18. Is-subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni jgħid illi:

"39. (1) Kull meta xi ħadd ikun akkużat b'reat kriminali huwa għandu, kemm-il darba l-akkuża ma tiġix irtirata, jiġi mogħti smigħ xieraq għeluq żmien raġonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali mwaqqfa b'liġi."

19. Is-subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni kif traspost fil-liġi Maltija permezz tal-Kap. 319 jipprovdi kif ġej:

" (1) Fid-deċiżjoni tad-drittijiet ċivili u tal-obbligi tiegħu jew ta' xi akkuża kriminali kontra tiegħu, kulħadd huwa ntitolat għal smigħ imparzjali u pubbliku fi żmien raġonevoli minn tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b'liġi. Is-sentenza għandha tingħata pubblikament iżda l-istampa u l-pubbliku jista' jiġi eskluż mill-proċeduri kollha jew minn parti minnhom fl-interess tal-morali, tal-ordni pubbliku jew tas-sigurtà nazzjonali f'soċjetà demokratika, meta l-interessi tal-minuri jew il-protezzjoni tal-ħajja privata tal-partijiet hekk teħtieġ, jew safejn ikun rigorożament meħtieġ fil-fehma tal-qorti f'ċirkostanzi speċjali meta l-pubbliċità tista' tippreġudika l-interessi tal-ġustizzja."

20. Sabiex dawn id-disposizzjonijiet appena ċitati jistgħu jitqiesu li

huma applikabbli fil-konfront tas-soċjetà rikorrenti, għandu jirriżulta proċess fejn hija ġiet akkużata u nstabet ħatja ta' reat kriminali. Permezz tat-tieni eċċezzjoni tiegħu, l-intimat Avukat tal-Istat jikkontendi li l-ilmenti kollha tas-soċjetà rikorrenti ma jistgħux jitqiesu fil-parametri tas-subartikolu 39(1) tal- Kostituzzjoni, filwaqt li ma jsemmi xejn dwar l-applikabbilità tas-subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni, u dan jgħid għaliex l-artikoli kollha tal-liġi u r-regolament tal- liġi sussidjarja li qegħdin jiġu attakkati mis-soċjetà rikorrenti, ma jagħtux lok għal determinazzjoni ta' reat jew ta' akkuża kriminali.

21. Il-Qorti hawnhekk mill-ewwel tirrileva li t-terminoloġija adoperata mis-subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni suċitat, issib interpretazzjoni wiesgħa mill-Qorti Ewropea, fejn din tikkunsidra li t-tifsira għandha tkun waħda awtonoma u oġġettiva minn dik li tirriżulta fil-liġi domestika. B'hekk l-Istati Membri ma jistgħux b'mod arbitrarju iwarrbu l-protezzjoni tal-garanziji li joffri dan is-subartikolu liċ-ċittadin permezz ta' terminoloġija li ma tirriflettix ġustament l-import tal-liġi. Għalhekk il-ħames u s-sitt eċċezzjonijiet tal-intimat Avukat tal-Istat ma jistgħux jirnexxu f'dan ir-rigward, u lanqas ma jista' jiġi aċċettat l-argument tal-Korp intimat miġjub permezz tas-seba' eċċezzjoni tiegħu, li skont il-liġi tal-Unjoni Ewropea s-sanzjonijiet in kwistjoni huma amministrattivi u mhux penali. L-istess il-Qorti Kostituzzjonali tagħna, wara d-dħul fis-seħħ tal-Att XIV tal-1987, bdiet tagħti interpretazzjoni wiesgħa tat-

terminoloġija użata fis- subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni, sabiex b'hekk is-seba' eċċezzjoni tal-intimat Avukat tal-Istat ma tiswiex għaliex din għandha tiġi mistħarrġa fid-dawl tal- insenjament tal-Qorti Kostituzzjonali.

22. Fil-każ ta' **Engel** il-Qorti Ewropea identifikat tliet kriterji li għandhom jiġu eżaminati sabiex jiġi stabbilit jekk tassew l-akkuża hijiex waħda ta' natura kriminali jew le. Dawn il-kriterji baqgħu jiġu applikati minn dik il-Qorti u anki sussegwentement ġew addottati mill-Qorti Kostituzzjonali tagħna. Dawn huma s-segwenti: (a) il-klassifikazzjoni tal-akkuża skont il-liġi domestika; (b) in-natura tar-reat; u (ċ) in-natura u s-severità tal-piena li tista' tiġi mposta.

23. Applikat l-ewwel kriterju stabbilit mill-Qorti Ewropea għall-fatti tal-każ odjern, il-Qorti tagħraf li d-disposizzjonijiet tal-liġi li fir-rigward tagħhom is-soċjetà rikorrenti qegħda tressaq l-ilment tagħha, ma jistgħux jitqiesu li jaqgħu fil-kamp tal-liġi kriminali, għaliex mill-qari tagħhom huwa ċar li dawn huma ntiżi sabiex jirregolaw l-attività tal-persuna suġġetta mil-lat amministrattiv. Hekk ukoll hija tal-fehma l-Qorti għal dak li jirrigwarda t-tieni kriterju, li jikkonċerna n-natura tal-allegati offiżi, li għalhekk tqis li jikkostitwixxu ksur ta' obbligi ta' natura amminstrattiva. Iżda huwa proprju meta jiġi applikat it-tielet kriterju għall-każ odjern, li l-ilment tas-soċjetà rikorrenti isib sostenn. Skont l-insenjament tal-Qorti Ewropea, jekk multa hija ntiża bħala deterrent u sabiex timponi kastig fuq il-ħati, din għandha tiġi kkunsidrata bħala piena

kriminali u b'hekk il-proċeduri fejn dik il-piena kriminali tiġi mposta huma soġġetti għall- garanziji li joffri l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni.

24. Hawnhekk ikun opportun li din il-Qorti tagħmel riferiment għal dak li qalet il-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenza fl-ismijiet **Federation of Estate Agents** *vs.* **Direttur Ġenerali (Kompetizzjoni) et**

"Applikati dawn il-prinċipji għall-offiża taħt Kap. 379, din il-qorti tagħraf illi l-waqt li l-liġi Maltija (Kap. 379) tikklassifika din l-offiża bħala waħda ta' natura amministrattiva, in-natura tar-reat u n-natura u severità tal-piena tagħti bixra totalment diversa lill-offiża, b'mod li ma tistax ma titqiesx bħala waħda ta' natura kriminali. In fatti dan joħroġ ċar meta wieħed jeżamina l-aspettattivi tal-piena mogħtija għall-offiżi taħt il-Kap. 379 fid-dawl ta' paragrafu 47 tal-każ ***Bendenoun v. France****:*

i) illi l-Kap. 379 japplika liċ-ċittadini kollha u mhux lil xi grupp speċifiku; ii) il-multa m'hijiex intiża għal kumpens pekunarju għal dannu soffert, iżda kienet essenzjalment piena li tikkostitwixxi deterrent; iii) il-multa kienet imposta b'regola ġenerali bi skop punittiv u li jservi ta' deterrent; iv) illi l-multa kienet waħda ta' entità konsiderevoli. Meħuda in konsiderazzjoni dawn l-aspettattivi, din il-qorti ma tistax ma takkoljix l- insenjament tal-ECHR meta kkonkludiet fil-każ ta' ***Bendenoun v. France:***

"Having weighed the various aspects of the case, the Court notes the

predominance of those which have a criminal connotation. None of them is decisive on its own, but taken together and cumulatively they made the 'charge' in issue a 'criminal' one within the meaning of article 6 § 1 ...".

25. Fis-sentenza tagħha tat-8 ta' Ottubru, 2018, fl-ismijiet **Rosette Thake noe et** ***vs.*** **Kummissjoni Elettorali et**, fejn il-Kummissjoni Elettorali bħal fil-każ tal- Kumitat, imponiet multa amministrattiva fi proċeduri li r-rikorrenti allegaw kienu jiksru d-dritt tagħhom għal smigħ xieraq, il-Qorti Kostituzzjonali rritjeniet:

"62. Fit-tieni lok, din il-Qorti taqbel mal-konsiderazzjonijiet u konklużjoni raġġjunta mill-ewwel Qorti li l-massimu tal-multa amministrattiva li tista' timponi l-Kummissjoni huwa wieħed inġenti u huwa intiż sabiex iservi ta' piena għal min jikser l-obbligi tiegħu taħt l-Att u huwa wkoll ta' deterrent billi għandu l-għan li jipprevjeni aġir vjolattiv tal- Att. Għalhekk il-multa fil-livell massimu tagħha kontemplata fil-liġi ma tistax titqies bħala riżarċiment tad-danni jew bħala multa purament amminstrativa. Fir-rigward din il-Qorti tagħmel referenza għall-każistika, lokali u ewropea, ċitata in extenso mill- ewwel Qorti, u tosserva li fid-determinazzjoni tal-punt jekk multa amministrattiva għandhiex in-natura ta' piena, ma jiddependix min-nomenklatura li tingħata fil-liġi domestika, iżda tiddependi wkoll minn natura u mis-severità tal-multa.

63. Kif osservat din il-Qorti fil-każ ***Angelo Zahra vs Prim Ministru****, ċitata fis-sentenza appellata, "hemm każijiet fejn il-multa amministrattiva tant tkun severa li tikkwalifika bħala penali għax tenut kont tas-severità tagħha titqies derivanti minn akkuża kriminali għall-finijiet tal-Artikolu*

6 tal-Konvenzjoni u tal-Artikolu 39 tal-Kostituzjoni". Ukoll kif osservat mill-Qorti Ewropea fil-każ ***Ezeh and Connors v. the United Kingdom*** *ċitata b'approvazzjoni minn din il-Qorti fil-każ* ***Federation of Estate Agents****:*

"the very nature of the offence is a factor of greater import.....However, supervision by the Court .... Would generally prove to be illusory if it did not also take into consideration the degree of severity of the penalty that the person concerned risks incurring..".

64. Fil-każ odjern il-multa m'hijex intiża li tirrappreżenta kumpens pekunjarju għal dannu soffert, iżda hija essenzjalment piena li tikkostitwixxi deterrent, imposta bi skop punittiv u li isservi ta' deterrent. Għaldaqstant ladarba l-multa amministrattiva għandha n-natura penali titqies li tirriżulta minn akkuża kriminali, b'mod li allura jiskatta d-dritt kontemplat fl-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni li "Kull meta xi ħadd ikun akkużat b'reat kriminali huwa għandu ..... jiġi mogħti smigħ xieraq għeluq żmien raġjonevoli minn qorti indipendenti u imparzjali imwaqqfa b'liġi". *Il-kliem tal-liġi huwa ċar li każ ta' akkuża ta' reat kriminali għandu jinstema' minn "qorti" biss u minn ebda organu ieħor u dan mill-bidu nett tal-proċeduri. Dan joħroġ aktar ċar mid-diċitura tas-subinċiż [2] tal-istess artikolu fejn il-liġi ssemmi mhux biss "qorti" iżda kuntrarju għas-subinċiż [1] isemmi wkoll* "awtorità oħra ġudikanti." *Dan ikompli jsaħħaħ it-teżi tal-attur li fil-każ odjern fejn il-multa għandha titqies bħala penali derivanti allura minn akkuża b'reat kriminali, il-liġi bażika tal-pajjiż tesiġi li sa mill-bidu nett is-smigħ tal-każ jibda milli jsir*

quddiem "qorti" u l-Kummissjoni mhijiex "qorti" fis-sens klassiku tal-kelma.

... 67. Rigward id-dirtt mogħti mill-Att li fiż-żmien tletin ġurnata d-deċiżjoni tal- Kummissjoni tista' tiġi kontestata quddiem il-qrati ordinarji ċivili u eventwalment quddiem il-Qorti tal-Appell, din il-Qorti tosserva li, kuntrarjament għal dak li kkonkludiet l-ewwel Qorti, dan ma jinnewtralizzax u ma jissanax l-anti-kostituzzjonalità tal-proċeduri quddiem il-Kummissjoni, stante li d-dritt kontemplat fis-subinċiż 1 tal-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni jiskatta minn meta persuna tiġi akkużata b'reat kriminali quddiem il-Kummissjoni u għandu tipperdura sakemm jiġu finalizzati l-proċeduri kontra tagħha, u mhux minn meta l-Kummissjoni tkun ġia waslet għad- deċiżjoni tagħha!".

26. Minn dak li stqarret il-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenza tagħha appena ċitata, joħroġ ċar li ġaladarba multa hija ntiża sabiex isservi ta' piena imma anki ta' deterrent fil-konfront tal-persuna li allegatament tkun kisret l-obbligi tagħha, din ma tistax tiġi kkunsidrata iktar bħala multa amministrattiva, u jistgħu jiġu invokati d-drittijiet imfissra fis-subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u fis- subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea.

27. Fil-każ odjern, jirriżulta mid-disposizzjonijiet tal-para. (b) tas-subartikolu 13(1) tal-Kap. 373, fejn il-pieni amministrattivi jistgħu saħansitra jkunu fil-massimu ta' ħames miljun Euro, li l-ħsieb tal-leġislatur kien sabiex jipprovdi għal mekkaniżmu fil-liġi li jservi kemm ta' deterrent fuq il-persuni suġġetti li għalihom tapplika dik

il-liġi, imma anki ta' piena f'każ li l-persuna suġġetta tinstab mhijiex konformi mal-obbligi tagħha kif imfissra taħt dik il-liġi jew taħt xi regolamenti li jkunu ġew magħmula mill-Ministru responsabbli. L-intimat Avukat tal-Istat fir-risposta tiegħu jammetti li d-deċiżjoni tal-Korp intimat jista' jkollha "effetti serji" fuq is-soċjetà rikorrenti. Tassew tgħid il-Qorti, dan jista' jagħti lok għall-possibilità ta' impożizzjoni ta' piena amministrattiva eżaġerata u forsi anki nġusta f'każ ta' ksur mhux daqstant sinifikanti, u huwa proprju sabiex kull aġir arbitrarju min-naħa tal-Korp intimat jitrażżan, li ċ-ċittadin għandu jkollu l-protezzjoni tad-disposizzjonijiet tas-subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u tas- subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea.

28. Tikkunsidra li l-Qorti Kostituzzjonali fis-sentenza tagħha suċitata qieset ukoll jekk id-dritt ta' appell mogħti mil-liġi quddiem il-qrati ordinarji, u sussegwentement quddiem il-qorti tal-appell, kellux is-saħħa li jissana l-anti-kostituzzjonalità tal-proċeduri quddiem il-Kummissjoni. Iżda fil-fehma tagħha dan ma setax ikun għaliex id-dritt garantit permezz tas-subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni kien jiskatta hekk kif persuna tiġi akkużata b'reat kriminali quddiem il-Kummissjoni sakemm jiġu finalizzati l-proċeduri ntavolati quddiemu, u mhux wara li din tkun iddeċidiet l-każ quddiemha. Applikat dan l-insenjament, il-Qorti tikkunsidra li fil-kuntest speċifiku tal-każ odjern, is-soċjetà rikorrenti kellha tiġi assigurata d-drittijiet fundamentali tagħha għal smigħ xieraq *ai*

termini tas-subartikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni u tas-subartikolu 6(1) tal-Konvenzjoni Ewropea, saħansitra fl-istadju tal-proċeduri quddiem il-Kumitat, li waqt dawn il-proċeduri rriżulta li huwa kompost mid-Direttur u mid-Deputat Direttur, u mill-impjegati tal-Korp intimat stess li jkun wettaq eżami ta' konformità u anki eżerċizzju ta' infurzar fil-konfront tal-persuna suġġetta. Hawnhekk ma jistax jonqos li l-Qorti tirrileva li l-Korp intimat stess kif jirriżulta mid-disposizzjonijiet tal-Kap. 373 m'għandu l-ebda awtonomija, għaliex kif sewwa tirrileva s-soċjetà rikorrenti, il-membri tal-Bord tiegħu huma magħżulin mill-Ministru tal-Finanzi għal perjodu qasir ta' tliet snin u mħallsa skont dak li jistabbilixxi l-istess Ministru. Jirriżulta wkoll lil din il-Qorti li s-soċjetà rikorrenti ġiet mitluba tippreżenta dik id-dokumentazzjoni ndikata lilha mill-Korp intimat fejn tgħarraf li fin-nuqqas hija kienet ser tkun suġġetta għas-sanzjonijiet relattivi skont ir-regolament 15 tal-L.S. 373.01. Dan matul proċess li l-istess Korp intimat jiddeskrivi bħala eżami ta' superviżjoni, iżda li attwalment jixbah iktar eżerċizzju ta' investigazzjoni fl-operat tas-soċjetà rikorrenti min-naħa tas-sezzjonijiet ta' supervizjoni u ta' infurzar tal-Korp appellat. Il-fehma ta' din il-Qorti tistrieħ sew fuq il-mod kif inhi imfassla l-*potential breaches letter,* fejn is-soċjetà rikorrenti fost affarijiet oħra ġiet mgħarrfa li l-eżami in kwistjoni seħħ bl-assistenza ta' esperti esteri maħtura *ai termini* tal-Kap. 373, fatt li ċertament kellu jiġi kkomunikat lilha sa mill-bidunett tal-investigazzjoni fin-*notification letter* sabiex tħejji ruħha aħjar fil-konfront ta' dak li kien ser jiġi

mitlub minnha waqt l-istess investigazzjoni, jekk tassew kellha tiġi assigurata l-parità tal-armi. Il-Qorti tirrileva li saħansitra l-aħħar linja tal-*potential breaches letter,* fejn jingħad li *"[t]he FIAU would like to make it clear that the contents of this letter are without prejudice to any other regulatory action that may be taken against Insignia Cards Limited for breach of the PMLFTR and the Implementing Procedures",* hija indikattiva tan-natura tal-proċess eżegwit, jiġifieri tabilħaqq dik ta' investigazzjoni iktar milli ta' superviżjoni. Huwa evidenti wkoll minn dik l-ittra, li f'dak l-istadju l-każ tas-soċjetà rikorrenti kien ser jitressaq quddiem il-Kumitat sabiex dan jiddelibera u jiddeċiedi dwar ir-riżultat tal-eżami tal-konformità u dwar l-impożizzjoni ta' sanzjonijiet amministrattivi jekk ikun il-każ. Għaldaqstant anki f'dak l-istadju, is-soċjetà rikorrenti setgħet tinvoka d-drittijiet fundamentali tagħha għal smigħ xieraq kif deċiż mill-Qorti Ewropea fil-każ ta' **Foti** deċiż fl-10 ta'Diċembru, 1982, fejn ingħad li:

"[w]hilst 'charge', for the purposes of Article 6 para. 1, may in general be defined as 'the official notification given to an individual by the competent authority of an allegation that he has committed a criminal offence', it may in some instances take the form of other measures which carry the implication of such an allegation and which likewise substantially affect the situation of the suspect".

28. Barra minn hekk il-Qorti ma tistax ma tiehux in konsiderazzjoni l-fatt kif jirriżulta mill-imsemmija *potential*

breaches letter, li għal xi raġuni l-Korp intimat għażel li jagħmel l-eżami ta' konformità wara li f'Lulju 2017 huwa kien eżegwixxa eżami ieħor, fatt li jindika li l-Korp intimat ma kienx sodisfatt għal kollox bl-ewwel eżami, u xtaq li jagħmel eżami iktar approfondit tal-operat tas-soċjetà rikorrenti. Meħud ukoll in konsiderazzjoni dan il-fatt, il-Qorti tgħid li dik id-dokumentazzjoni mitluba waqt it-tieni eżami ta' konformità setgħet saħansitra twassal ukoll għall-inkriminazzjoni tas-soċjetà rikorrenti, kif fifatt ġara meta sabet ruħha rinfaċċata b'piena amministrattiva ta' €373,670 li kellha titħallas f'għoxrin jum mid-data tad-deċiżjoni tal-Korp intimat.

29. Hawnhekk il-Qorti tikkunsidra li l-argument tal-Korp intimat, miġjub permezz tal-erbatax-il eċċezzjoni tiegħu, li s-soċjetà rikorrenti kellha kull opportunità li tressaq il-provi tagħha quddiemu qabel ma dan wasal għad-deċiżjoni tiegħu fil-konfront tagħha, ma jista' jwassal imkien għaliex il-Kumitat ma jista' qatt jitqies bħala wieħed indipendenti u impjarzjali f'dawn iċ-ċirkostanzi, wisq inqas ma huwa tribunal imwaqqaf bil-liġi għaliex huwa l-Korp intimat stess li jagħżel li jikkostitwih, u saħansitra jirregola l-proċeduri tiegħu b'mod arbitrarju għall-aħħar, u li ma jħallix dubju li m'hemm l-ebda parità tal- armi f'dak li huma termini għall-preżentata ta' sottomissjonijiet mill-partijiet rispettivi.

30. Il-Qorti tikkunsidra wkoll il-limitazzjonijiet fuq id-drittijiet tal-persuna suġġetta fl-istadju tal-appell kif dawn joħorġu mil-liġi u mfissra taħt l-artikoli 207 u 208 tal-Kap. 12, fosthom fuq id-dritt li

tippreżenta provi tagħha, u tas- subartikolu 13A(5) tal-Kap. 373 li jirrestrinġi t-terminu ta' smigħ tal-proċeduri tal-appell għal sitt xhur fejn dan il-perijodu jista' jiġi estiż biss bil-kunsens taż-żewġ partijiet jew taħt kundizzjonijiet straordinarji. Kif sewwa tirrileva s-soċjetà rikorrenti, f'dawk il-proċeduri l-oneru tal-prova jitpoġġa bil-liġi għal kollox fuqha, għaliex hija tersaq quddiem il-Qorti tal-Appell sabiex tiskolpa ruħha min-nuqqasijiet allegatament ikkonstatati mill-Korp intimat. Il-Qorti ma tistax ma tirrilevax punt ieħor li fil-fehma tagħha jkompli jġib fix-xejn id-dritt tal-persuna suġġetta għal smigħ xieraq. Tikkunsidra li l-persuna suġġetta hija saħansitra mċaħħda għal kollox mid-dritt tal-eżami doppju tal-kwistjoni, għaliex jekk hija tingħata d-dritt li tressaq il-provi fl-istadju tal-appell quddiem il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) sabiex tirribatti l-allegazzjonijiet magħmula mill-Korp intimat f'kuntest ta' liġi, regolamenti u regoli vagi għall-aħħar fejn dawn ifissru l-obbligi tal-persuna suġġetta, dan id-dritt li tassew kif hija tgħid, huwa fid-diskrezzjoni tal-ġudikant, li huwa marbut b'termini strettissimi meħud in konsiderazzjoni l-kumplessità ta' każijiet bħal tagħha, m'hemm l-ebda possibilità skont il-liġi sabiex hija tkun tista' tressaq appell proprju mid-deċiżjoni ta' dik il-qorti, li hija waħda finali ġaladarba hija qorti tal-appell. B'hekk fil-fehma kunsidrata ta' din il-Qorti, ifalli l-argument miġjub mill-intimat Avukat tal-Istat permezz tal-għaxar eċċezzjoni tiegħu, li skont l-artikolu 13A tal-Kap. 373, id-deċiżjoni tal-Korp intimat tista' tiġi kkontestata quddiem il-Qorti tal-Appell (Inferjuri) kemm fuq punti ta' liġi u

anki fil-mertu.

31. Fl-aħħarnett il-Qorti tqis li tassew il-Kap. 373, flimkien mar-regoli u r- regolamenti sussidjarji, ġew fis-seħħ bil-għan li l-Istat jonora l-obbligi tiegħu Komunitarji u internazzjonali. Madankollu wieħed ftit jista' jifhem kif il-Korp intimat donnu qed jippretendi li għalhekk id-disposizzjonijiet tal-imsemmija liġi, regoli u regolamenti, stante li jittrasponu l-imsemmija obbligi fil-liġi tagħna, għandhom jitqiesu li huma konformi mad-drittijiet fundamentali tal-bniedem. Dan il-Qorti tgħidu għaliex ġeneralment l-obbligi Komunitarji u dawk internazzjonali mposti fuq l-Istati Membri huma pjuttost wesgħin, fejn l-implimentazzjoni tagħhom fil-liġi domestika titħalla fid-diskrezzjoni tal-istess Stati Membri jew firmatarji, inkluż l-infurzar u l-konsegwenzi ta' ksur. Il-Qorti tirrileva li l-Artikolu 59 tad-Direttiva 2015/849 tal-Parlament Ewropew u tal- Kunsill, filwaqt li jipprovdi għas-sanzjonijiet li għandhom jiġu mposti mill-Istati Membri f'każ ta' ksur min-naħa tal-persuna suġġetta, iħalli għal kollox fid- diskrezzjoni tal-istess Stati Membri dik il-proċedura li permezz tagħha għandhom jiġu mposti l-imsemmija sanzjonijiet. Għaldaqstant l-argument tal- Korp intimat ma jistax jirnexxi.

32. In kwantu l-aħħar sottomissjonijiet tas-soċjetà rikorrenti fir-rigward tal- mod xejn ċar li bih hija miktuba l-liġi, ir-regolamenti u r-regoli, il-Qorti ma tistax ma taqbilx, u tgħid li dan jista' jagħti lok għal azzjoni arbitrarja għal kollox min-naħa tal-Korp intimat, li

aktar u aktar jirrikjedi proċess li jirrispetta d-drittijiet fundamentali kif sanċiti mid-disposizzjonijiet tal-Kostituzzjoni u tal-Konvenzjoni Ewropea, li huma ntiżi proprju sabiex irażżnu din l-arbitrarjetà u li jinstab bilanċ bejn dak li huwa neċessarju fl-interess pubbliku u d-drittijiet fundamentali taċ- ċittadin.

33. Il-Qorti għalhekk ser tgħaddi sabiex tilqa' l-ewwel talba tas-soċjetà rikorrenti. Iżda dan ifisser li ġaladarba l-liġi hija leżiva tad-drittijiet fundamentali tagħha, dak kollu li sar taħtha ma jistax jitqies li seħħ b'mod li ħares l-istess drittijiet fundamentali. Madankollu tagħraf li ta' dan m'għandux jaħti bl-ebda mod il-Korp intimat, li kien biss qed iħares il-liġijiet magħmulin mill-Istat. Għal dak li jirrigwarda l-eċċezzjoni tal-Korp intimat li t-talba tas-soċjetà rikorrenti għall-ħlas ta' danni morali mhijiex preċeduta minn talba għal dikjarazzjoni ta' responsabbiltà, il-Qorti tikkunsidra li t-talba in kwistjoni fiha nnifisha tfisser ukoll li qegħda ssir talba għal dikjarazzjoni ta' responsabbiltà, li wara kollox hija riflessa sew fit-talbiet ta' qabel.'

Illi fil-kaz odjern, applikati l-principji stabiliti suesposti ghall-kaz odjern din il-Qorti taqbel li l-artikolu 6 tal-Konvenzjoni inghata interpretazzjoni ferm wiesgha mill-Qorti Ewropea b'dana li jinkludi fih mhux biss proceduri kriminali izda wkoll proceduri ohra. La darba l-artikolu 6 jaghti din il-protezzjoni wiesgha allura m'ghandhiex tinghata interpetazzjoni stretta lill-artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

Illi fil-kaz odjern din il-Qorti wkoll taghmel taghha l-applikazzjoni tat-tlett kriterji li jservu sabiex jiddeterminaw jekk multa ghandhiex tigi kkunsidrata bhala wahda amministrattiva jew piena kriminali. Fil-kaz odjern ghalkemm il-ligi tindika l-multa bhala wahda amministrattiva, johrog car li l-mod kif tigi mposta u wkoll l-ammonti ingenti ta' dawn il-multi huma kjarament intizi sabiex iservu ta' deterrent u ta' kastig ghall-agir tas-socjeta' rikorrenti li giet ikkunsidrata li naqset fil-konfont tal-ligi. Huwa ghalhekk li l-artikoli ndikati mis-socjeta' rikorrenti u wkoll l-applikazzjoni tal-Kap 373 – L-Att dwar il-Money Laundering u l-Legislazzjoni Sussidjarja 373.01 ghandhom jigu kkunsidrati li jaqghu taht il-garanzija tal-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea b'dana li anki fl-istadju tal-Kumitat is-socjeta' rikorrenti kellha tinghata l-garanziji kollha ghal smiegh xieraq.

Illi fil-kaz odjern mill-atti odjerni jirrizulta li ghalkemm waqt il-gbir tal-informazzjoni mill-agenti tal-FIAU is-socjeta' rikorrenti kienet qed tigi nvoluta fis-sens li l-informazzjoni kienet qed tigi mitluba lilha u wkoll ghal dak li huma spjegazzjonijijiet kienu qed jintalbu lilha jirrizulta li wara li sar ir-rapport inizjali, s-socjeta' rikorrenti giet involuta biss fis-sens li ntalbet tipprezenta risposta ghar-rapport preliminari u dan fi zmien qasir ta' hmistax-il gurnata minghajr ma s-socjeta' rikorrenti lanqas kellha fil-konoxxenza taghha l-linji gwida applikabbli lill-Korp ghaliex dawn huma kunfidenzjali, l-istess jista' jinghad fuq is-'sanction tool' uzata

sabiex tigi kalkolata l-penali mposta u dan fuq kollox meta giet mitluba tirrispondi ghal "akkuzi" li kienu qed isiru sahansitra bid-dikjarar tal-Korp intimat li huma "MINGHAJR PREGUDIZZJU" ghall-proceduri kriminali.

Illi jirrizulta mill-provi fl-atti li minn naha l-ohra l-Korp intimat da parti tieghu kien involut direttament f'kull stadju billi permezz ta' impjegati tieghu investiga l-kaz, irrediga r-rapport preliminari, rega' irrediga ir-rapport finali li tela' ghand il-Kumitat (Kumitat li jirrizulta li huwa kompost minn impjegati tieghu), quddiem il-Kumitat kien presenti impjegat iehor mis-sezzjoni tal-infurzar li seta' jghid li jrid sabiex idawwar il-hsieb tal-Kumitat favur it-tezi tieghu minghajr ebda kontroll da parti tas-socjeta' rikorrenti li ma gietx mistiedna biex tkun presenti anzi lanqas kellha l-jedd fil-ligi li tkun prezenti, l-istess impjegati tal-FIAU analizzaw l-allegati nuqqasijiet li kienu gew investigati mill-istess FIAU, iddecidew dwarhom u sahansitra imponew huma stess il-multi mhux zghar fuq is-socjeta' rikorrenti. F'dan kollu s-socjeta' rikorrenti kienet involuta biss sal-istadju ta' risposta ghar-rapport preliminari, fejn jirrizulta wkoll li kellha access limitat hafna ghall-proceduri applikabbli, l-mod kif tithaddem is-'sanction tool' u wisq anqas setghet tobsor jew tiprevedi l-ammont tal-penali li setghet tigi mposta fuqha u dan anki ghaliex il-ligi hija pjuttost generika u l-parametri bejn il-minimu u l-massimu huwa wiesgha hafna. Jirrizulta ghalhekk car li l-Kumitat li ha d-decizjoni dwar l-agir tas-

socjeta' rikorrenti m'huwiex awtonomu tant li jifforma parti integrali mill-Korp intimat, kostitwit minn impjegati tal-Korp intimat li ma ghandhom l-ebda 'security of tenure.' Minn naha l-ohra s-socjeta' rikorrenti lanqas id-dritt minimu li tkun prezenti ghad-diskussjoni ma nghatat jew almenu tkun taf abbazi ta' xhiex cioe' abbazi ta' liema procedura u/jew 'sanction tool' il-Korp jasal ghall-konkluzjonijiet tieghu w'ghall kalkolu tal-penali. In-nuqqas ta' bilanc f'din is-sitwazzjoni hija carissimia f'ghajnejn il-Qorti b'dana li l-ksur tal-jedd fundamentali ghal smiegh xieraq huwa lampanti.

Illi din il-Qorti terga' temfasizza li gia fir-rapport/ittra preliminari tal-FIAU datata 25 ta' Jannar, 2022 johrog car mid-dicitura fl-istess il-pregudizzju fil-konfront tas-socjeta' rikorrenti fejn din tigi nfurmata li dawn il-proceduri li jwasslu ghal multi tant ingenti huma 'minghajr pregudizzju ghal kwalunkwe azzjoni ohra li tista' tittiehed kontra s-socjeta' rikorrenti'. Allura l-istess entita li qed tinvestigak, issibek hati u timponi l-multi fuqek tant mhiex imparzjali li sahansitra qed tavzak li qed tirriserva li tiehu proceduri ohra fil-konfront tieghek. Certament dan ma jirrispekkjax l-imparzjalita' li ghandha tigi riflessa fi proceduri bi smiegh xieraq ghall-partijiet kollha nvoluti. Wiehed ukoll ma jistax ma jinnotax kif rapport preliminari li suppost sar mill-branka msejha 'separata' tas-supervizjoni fi hdan il-Korp huwa ffirmat mill-istess Direttur tal-Korp li konsegwentement mexxa l-Kumitat

li sab lis-socjeta' rikorrenti hatja ta' non adempjiemant mal-ligi u rega' ffirma d-decizjoni finali datata 16 ta' Marzu, 2022. Dan kollu aktar ghandu aktar xehta ta' procedura dittatorjali milli proceduri fejn suppost jirrenja d-dritt ghal smiegh xieraq tal-partijiet kollha. Il-Qorti tifhem il-frustrazzjoni li s-socjeta' rikorrenti u entitajiet ohra bhalha li qed isibu ruhom fiha meta rinfaccjati b'dawn il-proceduri xejn xierqa f'socjeta' demokratika li certament ihossuhom li jaghmlu x'jaghmlu dawn ser jigu penalizzati minghajr ma jinghataw il-possibilita' li realment u b'rispett lejn id-drittijiet fundamentali taghhom li jressqu wkoll il-quddiem il-kaz mill-punto di vista taghhom.

Illi l-Qorti nnotat ukoll li x-xhieda rapprezentanti tal-Korp intimat f'diversi partijiet mix-xhieda taghhom jaghmlu referenza u jistriehu fuq regolamenti tal-Unjoni Ewropea u 'guidelines' li gew moghtija lilhom jew gew approvati mill-Kummissjoni Ewropea, l-European Bank Authority, MoneyVal u FATF u jitkellmu daqs li kieku ghandhom il-jedd li jaqbdu u jimplimentaw kwalunkwe procedura li jridu taht il-kappa u bl-iskuza tal-Ligijiet tal-Unjoni Ewropea u istituzzjonijiet internazzjonali u dan a skapitu tad-drittijiet fundamentali tal-individwi. Certament dan mhux il-kaz. Filwaqt li l-istat huwa obbligat li jimplimenta r-regolamenti Ewropej huwa fatt maghruf li l-mezz ta' implimentazzjoni jidhalla f'idejn l-Istat stess. Fil-kaz odjern l-Istat Malti ghazel li jaghti l-poteri kollha kemm investigattivi kif ukoll gudizzjarji lill-Korp intimat u dan

certament ma giex impost fuqu mill-Unjoni Ewropea. Din is-sitwazzjoni, li spiccat ikkostitwiet ksur tal-jedd fundamentali ghal smiegh xieraq tas-socjeta' rikorrenti (fejn l-istess qed jirrizulta f'kazijiet ohra simili kemm quddiem din il-Qorti kif preseduta u wkoll diversament preseduta), facilment tista' tigi evitata fil-futur billi l-iStat Malti jbiddel il-ligi u jipprovdi ghal entita' awtonoma u indipendenti fl-istadju ta' konsiderazzjoni u decizjoni fil-konfront tal-individwi nvoluti b'dana li l-individwi nvoluti jinghataw ampju access ghal dan il-process, ugwalment daqs il-Korp intimat li jkun qed takkuzah b'rispett tal-principju tal-audi alteram partem u l-jedd fundamentali ghal smiegh xieraq.

Ikkunsidrat ulterjoment :

Illi fil-mertu u ulterjorment s-socjeta' r-rikorrenti tallega wkoll ksur tal-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni Ewropea kif ukoll tal-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

Illi l-artikolu 7 tal-Konvenzjoni jaqra kif isegwi:

'1. Ħadd ma għandu jitqies li jkun ħati ta' reat kriminali minħabba f'xi att jew ommissjoni li ma kinux jikkostitwixxu reat kriminali skont liġi nazzjonali jew internazzjonali fil-ħin meta jkunu saru. Lanqas ma għandha tingħata piena akbar minn dik li kienet applikabbli fiż-żmien meta r-reat kriminali jkun sar.

2. Dan l-Artikolu ma għandux jippreġudika l-proċeduri u l-

applikazzjoni tal-piena ta' xi persuna għal xi att jew ommissjoni li, fiż-żmien meta jkunu saru, kienu kriminali skont il-prinċipji ġenerali tal-liġi rikonoxxuti min-nazzjonijiet ċivilizzati.'

Illi l-artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni ta' Malta jaqra kif isegwi:

'(8) Ħadd ma għandu jitqies li jkun ħati ta' reat kriminali minħabba f'xi att jew omissjoni li, fil-ħin meta jkun sar, ma jkunx jikkostitwixxi reat bħal dak, u ebda piena ma għandha tiġi mposta għal xi reat kriminali li tkun aktar severa fi grad jew xorta mill-ogħla piena li setgħet tiġi mposta għal dak ir-reat fiż-żmien metajkun ġie magħmul.'

Is-socjeta' rikorrenti f'dan ir-rigward targumenta li sabiex jissodisfaw il-kriterji taht l-Artikolu 7 tal-Konvenzjoni u l-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni ta' Malta, r-regolamenti dwar il-Money Laundering u l-ligijiet attakkati ghandhom ikunu cari u m'ghandhom ihallu ebda dubju dwar kif cittadin jista' jonora l-obbligi tieghu fil-konfront tal-ligi. Izzid li ebda awtorita' pubblika m'ghandha zzomm cittadin responsabbli ta' ksur ta' regolament li jwassal ghal multi ta' natura sostanzjali, addirittura ta' natura penali, minghajr ma jkun hemm ksur ta' ligi jew regolament li jimponu obbligu car u li fejn il-ligi thalli diskrezzjoni dwar kif ghandu jew jista' persuna jonora l-obbligi mposti fuqu mill-ligi allura il-beneficcju tad-dubju ghandu f'kull kaz ikun favur ic-cittadin.

Illi għalkemm huwa minnu li din il-Qorti waslet għall-konkluzjoni li l-penali mposti mill-Korp intimat in vista tan-natura deterriva tagħhom allura huma kkunsidrati bħala piena kriminali ai fini tal-artikolu 6 tal-Konvenzjoni u 39 (1) tal-Kostituzzjoni ta' Malta, l-Qorti ftit li xejn izda tista' tifhem kif l-argumentazzjoni tas-socjeta' rikorrenti suesposta tista' b'xi mod taqa' taħt il-parametri tal-artikoli ndikati tal-Konvenzjoni u tal-Kostituzzjoni. Il-Qorti tqis li l-argument tas-socjeta' rikorrenti li ma kinitx taf ben tajjeb x' kienu l-obbligi tagħha u x'għandha tagħmel jew aħjar li hi għamlet dak li setgħet fil-limiti ta' dak li fehmet hi għandu aktar minn aggravju li huwa f'lokhu semmai fil-proceduri ordinarji fosthom fl-appell fejn ir-rikorrenti b'xi mod targumenta li hija għamlet dak kollu mistenni minnha fil-ligi, mhux kif isostni l-Korp, izda din il-Qorti ma tqisx li dan l-ilment jaqa' fit-termini pjjuttost ristretti tal-artikoli 7 tal-Konvenzjoni u tal-Artikolu 39 (8) tal-Kostituzzjoni w'għalhekk ser tgħaddi sabiex tiċħad din il-parti tat-talbiet tas-socjeta' rikorrenti.

Rimedju-

Illi bħala rimedju s-socjeta' rikorrenti titlob li din il-Qorti, apparti d-dikjarazzjoni tal-lezjoni tad-drittijiet fundamentali rizultat tal-proceduri meħuda fil-konfront tas-socjeta rikorrenti, titlob ukoll li tiddikjara n-nullita u l-inattendibilita' tal-proceduri investigattivi in

kwistjoni, tiddikkjara nulla u inattendibbli d-Decizjoni tal-Korp jew parti minnha u finalment li l-intimati jew min minnhom jigu kundannati jhallsu danni morali ghall-ksur tad-dirttijiet fundamentali ndikati.

Illi din il-Qorti ma tqisx li r-rimedju ta' likwidazzjoni ta' danni morali huwa rimedju effettiv sabiex tassigura li l-jedd ghal smiegh xieraq tar-rikorrenti jigi rispettat fic-cirkostanzi tal-kaz odjern.

Illi din il-Qorti, stante li sabet li l-Kumitat ma kienx qed jagixxi b'mod awtonomu u ndipendenti fil-konfront tas-socjeta' rikorrenti w'ghalhekk bi ksur tal-jedd ghal smiegh xieraq tar-rikorrenti, ser tipprovdi rimedju li tqis li huwa l-aktar effettiv billi thassar id-decizjoni tal-Korp Intimat datata 16 ta' Marzu, 2022 (fol. 20 et seq tal-process) imsejha fl-atti bhala 'sanction letter' u intitolata 'Compliance Review of N Trust Limited' inkluz l-imposizzjoni tal-multi msemmija fl-istess u konsegwentement dak kollu li segwa fl-appell mill-istess decizjoni u tordna li l-atti fil-konfront tas-socjeta' rikorrenti jigu rinvijati lura fl-istadju qabel ma' dawn tressqu quddiem il-Kumitat ghall-konsiderazzjoni, decizjoni u l-imposizzjoni tal-multi. Ghandu ghalhekk jithassar, sakemm ikun hemm decizjoni mod iehor minn entita indipendenti u awtonoma, kwalunkwe accenn ghal dawk il-proceduri fil-websajt tal-Korp intimat. Il-kaz fil-konfront tas-socjeta' rikorrenti ghandu jkompli jinstema' fil-mument li l-iStat Malti jillegisla sabiex jikkostitwixxi entita' awtonoma w'indipendenti sabiex tisma' u tiddeciedi l-kaz

tas-socjeta' rikorrenti b'rispett u in ottemperanza mal-garanziji kollha ghal smiegh xieraq.

In vista tar-rimedju ordnat li l-Qorti tqisu sufficjenti, il-Qorti ma tqisx li ghandu jkun hemm imposizzjoni ta' danni morali.

Decizjoni

Ghaldaqstant, ghar-ragunijiet kollha suesposti il-Qorti tghaddi sabiex taqta' u tiddeciedi l-kawza odjerna kif isegwi:

1. Tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-Korp intimat kif ukoll tal-Avukat tal-Istat intimat kemm dawk preliminari kif ukoll dawk fil-mertu salv ghall-eccezzjonijiet li jaghmlu referenza ghat-talbiet bl-ittri (d) u (e) fir-rikors promotorju.

2. Tilqa' l-ewwel, it-tieni u t-tielet talba tas-socjeta' rikorrenti indikati bl-ittri a, b u c kif dedotti;

3. Tichad ir-raba', il-hames u s-sitt talba tar-rikorrenti indikati bl-ittri d, e u f;

4. Tilqa' s-seba' t-talba tar-rikorrenti ndikata bl-ittra g u tiddikjara nulla u inattendibbli u per konsegwenza thassar id-decizjoni tal-Korp intimat komunikata lis-socjeta' rikorrenti permezz tal-ittra datata 16 ta' Marzu, 2022 (a fol. 20 et seq tal-process);

5. Tichad it-tmien talba bl-ittra h stante li ma tqisx li l-hlas ta'danni morali huwa r-rimedju opportun fic-cirkostanzi;

6. Tilqa' d-disa' talba ndikata bl-ittra i billi thassar id-decizjoni tal-Korp Intimat datata 16 ta' Marzu, 2022 (fol. 20 et seq tal-process) maghrufa bhala 'sanction letter' u intitolata 'Compliance Review N Trust Limited' inkluz l-imposizzjoni tal-multi msemmija fl-istess u konsegwentement dak kollu li segwa fl-appell milll-istess decizjoni u tordna li l-atti fil-konfront tas-socjeta' rikorrenti jigu rinvijati lura fl-istadju qabel ma' dawn tressqu quddiem il-Kumitat ghall-konsiderazzjoni, decizjoni u l-imposizzjoni tal-multi. Ghandu ghalhekk jithassar, sakemm ikun hemm decizjoni mod iehor minn entita indipendenti u awtonoma, kwalunkwe accenn ghal dawk il-proceduri fil-websajt tal-Korp intimat. Il-kaz fil-konfront tas-socjeta' rikorrenti ghandu jkompli jinstema' fil-mument li l-iStat Malti jillegisla sabiex jikkostitwixxi entita' awtonoma w'indipendenti sabiex tisma' u tiddeciedi l-kaz tas-socjeta' rikorrenti b'rispett u in ottemperanza mal-garanziji kollha ghal smiegh xieraq.

Bl-ispejjez ghandhom jigu sopportati ugwalment bejn l-intimati.

In vista li din il-Qorti sabet lezjoni tad-drittijiet fondamentali tar-rikorrenti rizultanti minn applikazzjoni ta' ligijiet vigenti tordna

notifika tad-decizjoni odjerna lill-Onorevoli Speaker tal-Parlament Malti mal-mument li ssir *res judicata*.

Moqrija.

Onor. Imhallef Dr. Joanne Vella Cuschieri
B.A., Mag. Jur. (EUR.LAW), LL.D.
30 ta' Jannar 2024

Cora Catania
Deputat Registratur
30 ta' Jannar 2024